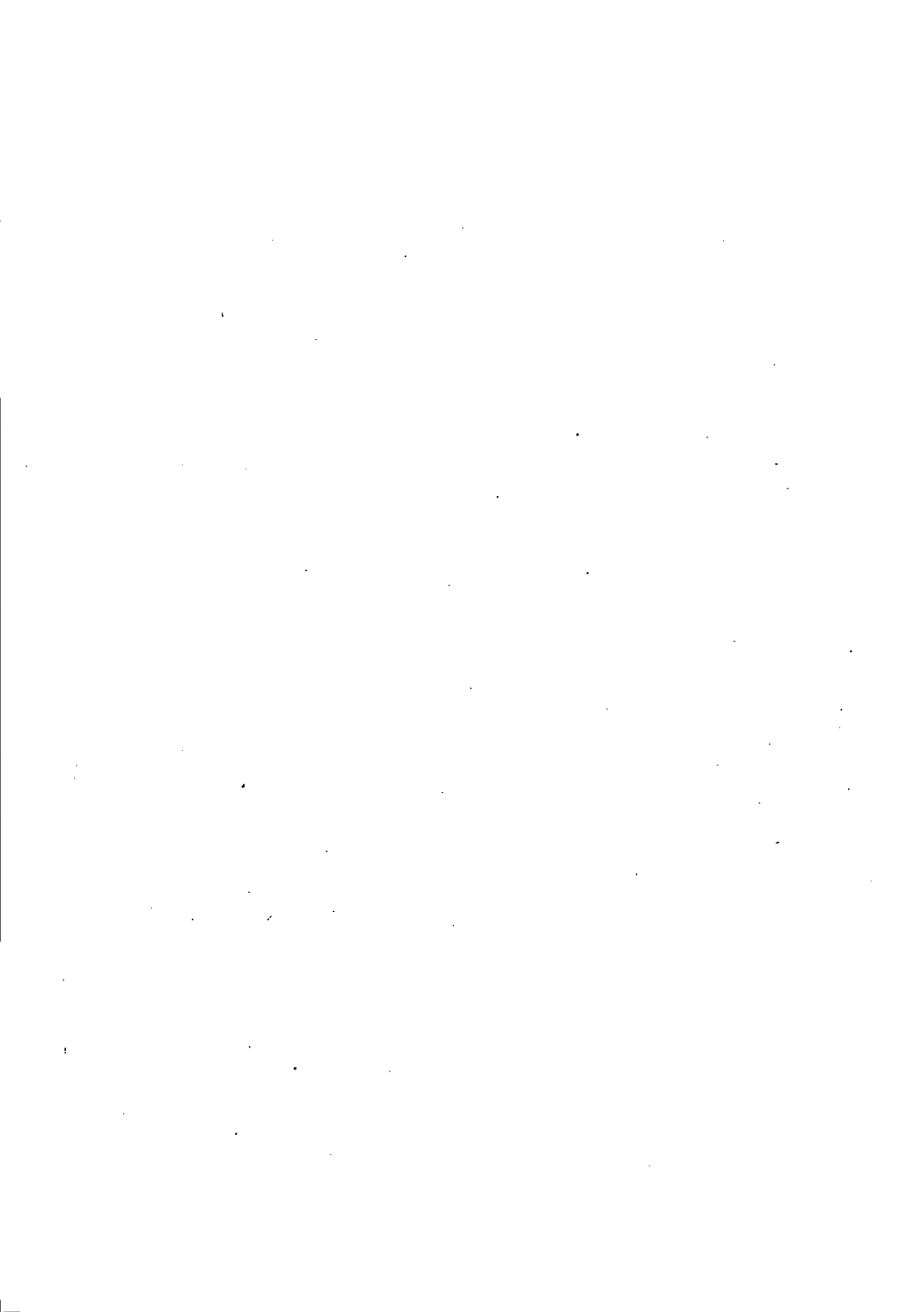


W. P. BALKENENDE

# Geert en Geesje in de storm





## *Geert en Geesje in de storm*



*W.P. Balkenende*

*Geert en Geesje  
in de storm*

UITGEVERIJ G.F. CALLENBACH B.V.-NIJKERK

**ISBN 90 266 4448 5**

## 1. Een stormwind waait

Een late herfststorm waait hard. Hij waait verschrikkelijk hard om de bomen in de tuin van opa en oma, ver weg. De bomen kreunen en de takken zwiepen heen en weer. Geert en Geesje denken er niet aan. De wind waait nog harder om het hoge flatgebouw. De wind klappt tegen de muur op, en de ruiten trillen in de sponningen. Maar Geert en Geesje merken het niet.

Ze horen die razende wind niet eens. Ze spelen in de lift van het hoge flatgebouw. Dat mag niet, maar toch doen ze het! De school is al uit en ze vervelen zich. Ze laten de lift op en neer gaan. Ze laten de mensen maar wachten. Ze hebben plezier in hun spel.

„Mag ik nu op de knop drukken?” vraagt Geesje.

Het mag van Geert. Roef . . . daar zakt de lift tot in de kelder van het gebouw. Door het ruitje van de deur zien ze het licht van iedere verdieping. Soms zien ze ook een mevrouw of een paar heren wachten.

„Vlug,” roept Geert als de lift stopt in de kelder. Hij drukt al op nummer 14, dat is de hoogste woonlaag van dit flatgebouw. Zo hoog wonen Geesje en Geert niet. Zij wonen met vader en moeder op de achtste verdieping.

„Kijk,” wijst Geert, „we schieten voorbij onze verdieping.”

„Oh, wat zal moeder boos zijn als ze ons ontdekt,” schrikt Geesje.

„Zullen we stoppen?” vraagt ze een beetje bang.

„Wat gaan we dan doen?” wil Geert eerst wel eens weten.

Geesje schokschoudert; ze weet het ook niet.

„Het is hier lekker warm,” weet Geert, en hij drukt op de liftknop. Weer zakken ze omlaag en wéér gaan ze omhoog. Iedere keer opnieuw.

„Nu stop ik ermee,” zegt Geesje. Ze is het spel beu. De lift is gestopt op de hoogste verdieping. Ze stappen eruit. Ze zijn nu in de grote trappenhal.

Nu horen ze de wind bulderen. De wind slaat om de hoek van het hoge flatgebouw. De wind stormt op de hoge muur af. Hij slaat op de vele ramen. Geert en Geesje voelen het gebouw wat wiebelen!

„Wat zal moeder nu bang zijn,” zegt Geesje tegen haar broer. Ze staan samen hoog boven de lage huizen, beneden in de stad. Ze zien dakpannen wegwaaien. Ze zien in de verte bomen afknappen.

„Zouden de bomen bij opa en oma in de tuin ook afknappen?” denkt Geesje nu wel aan het boerderijtje van opa en oma.

„Natuurlijk,” weet Geert haar te verzekeren.

„Waarom natuurlijk?“ sputtert Geesje. „Moeder zegt altijd dat het in het oosten van ons land minder hard waait dan in het westen. Dáár, in het oosten, wonen opa en oma toch?“

„Ja,“ geeft Geert toe.

Ze kijken allebei naar buiten. De storm is snel gekomen. Toen ze uit school kwamen, waaide het lang zo hard niet als nu!

„Daar gaat een plank van het dak van een bouwkeet af,“ roept Geesje, en ze wijst naar de plaats waar de bouwkeet staat.

Ze zien de plank wegvliegen, ze zien het hele dak omhoog gaan. De wind is eronder gekomen en licht het dak op. Meters verder stort het neer.

Opeens is Geesje heel bang. Heel erg bang. „Moeder is ook erg bang voor storm,“ weet ze.

Geert knikt, maar zegt niets. „Moeder zoekt ons vast,“ bedenkt Geesje.

Weer knikt Geert. Hij ziet daar zijn zusje staan. „Ik ben niet bang,“ zegt hij stoer. „Ik ben twee jaar ouder, ik krijg al spierballen. Ik kan best tegen die harde wind op.“

Maar daarmee troost hij Geesje niet. „Ik wil naar huis, naar moeder,“ klinkt haar stem verdrietig. Ze voelt haar hart bonzen . . . Ze is bang, heel erg bang . . .

„Dan gaan we maar,“ geeft Geert toe. „Maar thuis is het ook niet gezellig,“ probeert hij Geesje toch nog tegen te houden.

„Daar zijn vader en moeder, daar wil ik zijn . . .“ Tranen staan in de ogen van zijn zusje.

„Nou ja dan,“ geeft hij toe. Ze gaan de trappen af, de lift is weg en het lampje brandt. Anderen hebben de lift in gebruik. Om één woonlaag lager te komen moeten ze twee trappen af. Ze horen de wind nu loeien, ze horen de wind bulderen. Ze zien door de ramen van de trappenhal nog meer dakpannen neerploffen op de straat. Ze vallen uit elkaar in vele stukjes.

„Nu zijn het net puzzels,“ grapt Geert.

Wap . . ., knalt de wind tegen de muur op, en weer wiegelt het grote gebouw. Geesje voelt het echt.

„Je moet geen grapjes maken,“ zegt ze boos.

„Nog maar twee trappen,“ bemoedigt Geert haar nu. Hij ziet wel hoe bang zijn zusje is. Hij voelt wel dat hijzelf ook niet meer zoveel durft als eerst. De geweldige storm maakt ook hem een beetje bang. Hij grijpt de hand van Geesje. „Kom maar,“ trekt hij haar mee. „Kom maar . . .“

Nu zijn ze op de achtste etage, op die verdieping wonen ze. Geert grijpt



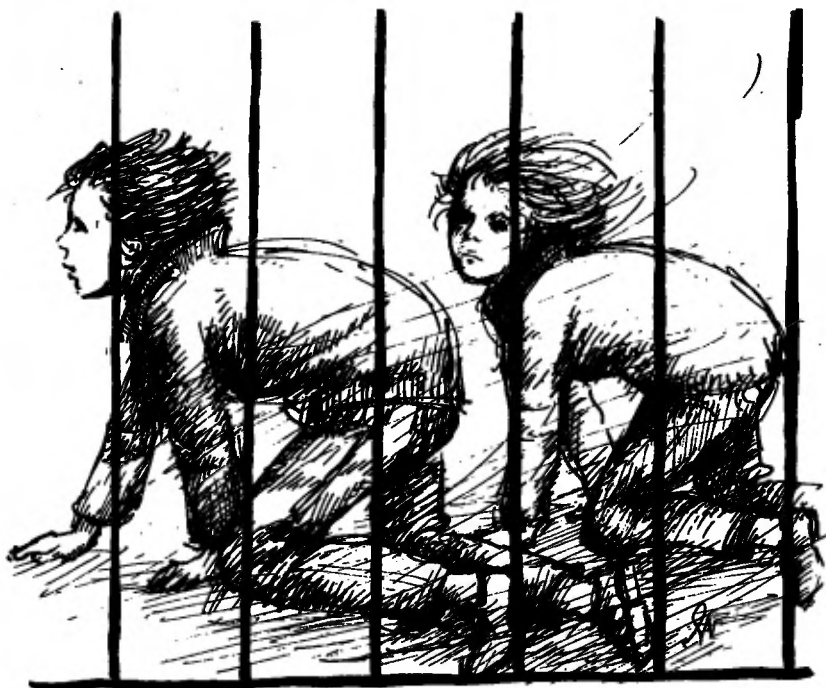
de deur vast die tussen de trappenhal en de lange galerij is. „Hou je vast, Geesje, nu moeten we naar ons huis tegen de wind in.”

Hij duwt tegen de zware tochtdeur, maar de wind is sterker dan Geert. Het is alsof de wind om hem lacht: Probeer het maar, stoere jongen. Probeer het maar.

Wap, slaat een harde windvlaag tegen het flatgebouw, en spanten kreunen. Geert duwt en Geesje duwt ook. Even is het wat rustiger, even maar . . . De deur wijkt open en Geert en Geesje kunnen door de smalle kier heenglippen. Het is alsof de wind daarop gewacht heeft, die gemenerd. Wap, slaat hij de deur wijd open. Ze rollen over elkaar heen, de wind duwt hen allebei ondersteboven. Klap, slaat de deur weer dicht, te hard . . . Te hard voor de ruiten die erin zitten. Rinkelend breken ze en de stukken vallen neer.

Geert trekt Geesje dichter naar zich toe. Ver weg van het gevaarlijke glas. En de wind waait maar, die gaat maar door. De wind slaat wild in het rond als een boze jongen. Steeds weer vallen er klappen, de wind is sterk.

Geert wordt ook bleek, al zijn stoerheid is weg. „Kom,” schreeuwt hij bij het oor van Geesje. „Kom, we gaan kruipen.” Achter elkaar



kruipen ze dicht langs de ijzeren spijlen van het hekwerk langs de galerij. Zo proberen ze naar huis te gaan. De wind waait maar. Hij blaast de joppers van Geert en Geesje omhoog. Ze moeten zich goed vasthouden en voorzichtig verder kruipen. Heel langzaam vorderen ze, en heel snel jaagt de wind voorbij hen.

„We zijn er,” roept Geert tegen Geesje achter hem. Ze verstaat het niet, maar begrijpt het wel. De wind buldert zo, de wind doet de waslijnen zwiepen als takken aan een boom. De wind slaat tegen de muur: Wap. Samen kruipen ze naar de deur. Ze denken niet aan kapotte knieën in hun broeken. Geert bonkt op de deur, hij durft niet te gaan staan om op de bel te drukken. Hij heeft het geprobeerd, maar de wind keilde hem omver. Nu bonkt hij op de deur, en Geesje bonkt ook! Ze roepen om het hardst: „Vader, moeder . . .” Maar die horen het niet . . .

„Waar blijven de kinderen toch?” vraagt moeder bang aan vader.

„Weet ik niet,” zegt vader. „Die dommerds hadden niet meer weg moeten gaan met dit weer.”

„Maar toen waaide het nog niet zo hard als nu, o lang zo hard niet,” verdedigt moeder Geert en Geesje.

„Dat is waar, de wind stak wel heel snel op,” geeft vader toe.

„Hoor het geloei om het gebouw toch eens,” rilt moeder. Ze hoort het rinkelen van gebroken glas. Ze ziet, ver beneden zich, takken van bomen afknappen. Moeder wordt al banger. „Ga toch eens kijken waar ze zijn,” vraagt ze aan vader.

„Moet ik om die dommerds ook nog door dit weer?” sputtert vader tegen. „Ze komen wel hoor, die twee verdwalen niet. Ze zitten misschien wel ergens binnen te spelen. Moet ik dan aan alle deuren aanbellen? Nee hoor, ik blijf binnen.”

„Nee, verdwalen zullen ze niet, maar ze kunnen wel van de galerij afwaaien. Hoor me die wind toch eens! Het waait hier veel harder dan bij ons thuis op de boerderij.”

„Welja, begin daarover nog eens te zeuren,” valt vader boos uit. „Ik zeg dat het hier niet harder waait, dat lijkt maar zo omdat we zo hoog in een flat wonen.”

Moeder geeft vader geen gelijk. „Het is niet waar, man, ook de weer-mensen zeggen dat het in het westen veel harder waait dan in het oosten van ons land. Ik ben bang dat Geert en Geesje iets overkomt. Dan ga ikzelf wel kijken.”

Moeder draait de gaspitten uit, ze wil niet dat het eten aanbrandt of overkookt. Dan loopt ze naar de gang.

„Dom hoor,” meent vader. „Die twee komen best thuis. Ze weten de

weg, en Geert is niet zo bang.”

Moeder zegt niets meer, ze komt de kleine gang van hun flat in. Ze pakt haar mantel van de kapstok. Ze wil naar buiten, haar twee kinderen zoeken. Maar hier in de gang hoort ze de wind nog harder waaien dan in de huiskamer. Oei, oei, oei, waait de wind langs de deur. Wap, klapt de wind nog harder tegen de muur. Moeder staat stil in de gang, ook moeder is bang.

Even is de wind wat rustiger, even maar. Maar lang genoeg! Moeder hoort het bonken op de deur, ze hoort het roepen van Geert en Geesje. Ze snelt naar de deur, ze opent deze. Daar liggen ze, op hun knieën. Moeder ziet het bleke gezicht van Geert. Moeder ziet de betraande wangen van Geesje. Moeder ziet het allemaal in één keer, ze hoort niets meer van de harde wind. Ze denkt niet meer aan de wind, aan zijn boze streken. Ze grijpt haar twee lieverds. Ze wil ze naar binnen trekken. Maar o die wilde wind. Daar komt hij weer aan gieren. Wap, klapt hij tegen de muur op. Wap . . . De deur van hun huis slaat verder open. Heel hard! De deur slaat tegen de gangmuur. De kruk breekt een gat in de bepleistering van de muur en de ruiten barsten in hun sponningen. Ze staan met z'n drietjes in de gang, ze weten van schrik niets te zeggen. De deur is nu dicht. De deur met de kapotte ruiten. Ze zien ook de kapotte muur en de bepleistering die eraf gesprongen is en waarvan de stukken nu op de grond liggen. „Oo . . .” zeggen ze alle drie, „o, dat is erg!”

„Dat is bar erg, nu gaat al het geld de deur uit voor het kerstfeest,” dreunt de stem van vader door het gangetje.

„Toe maar,” sust moeder, „de Here heeft toch altijd voor ons gezorgd. Hij zal dat ook nu doen.”

Vader zwijgt en mokt in zichzelf.

Geert ziet het. Opeens is hij niet bang meer voor de storm. Opeens weet hij weer waarom Geesje en hij maar in de lift zijn gaan spelen na schooltijd. Omdat het thuis niet gezellig is, niet gezellig zoals vroeger, niet meer zo fijn als voorheen. Moeder huilt vaak en vader is vaak boos. Dan spreekt hij hard, dan slaat hij de vuist boos op de tafel. Dan gaat hij soms de stad in en laat moeder en hen achter. Dan zitten ze uren op hem te wachten. Dan hopen ze en dan bidden ze of vader toch terugkomt. Ze kunnen vader niet missen, ze willen hem niet missen. Maar soms ontlopen ze hem toch, dan gaan ze maar ergens spelen. Vader is hele dagen thuis, vader heeft geen werk meer, en hij wil zo heel graag werken. Hij zoekt steeds maar naar ander werk. Geert hoort het zo vaak in de gesprekken met anderen. Geert is niet bang meer voor de wind, hij is bang voor thuis, voor dat andere. Straks zal vader weer voor zich uit zitten staren.

Moeder zal zeggen: „Man, probeer wat te doen, knutsel eens wat.”

Vader zal brommen dat dat geen echt werken is.

Geert wordt in zijn denken gestoord. „Laten we de boel maar opruimen,” raadt moeder hen aan. Geert en Geesje hollen naar de keuken om de stofzuiger.

„Gelukkig dat de ruiten alleen maar gebarsten zijn, nu kan de wind niet naar binnen komen,” zegt Geesje. Ze ziet de beste kant nog van dit gebeuren. „Bij andere mensen is er nog veel meer stuk,” vertelt ze verder. Dan slaat ze opeens de hand voor de mond, dan krijgt Geesje een rode kleur en opeens snikt ze het uit.

„Wat is dat nu, Geesje?” wil moeder weten.

Verschrikt kijkt Geesje naar haar broer en angstig gluurt ze naar vader.

Geert begrijpt wat zijn zusje bedoelt, ook hij krijgt een rode kleur.

„We . . . we . . .” hakkelt hij.

„Zeg het maar,” helpt moeder.

„We moesten door de zware tochtdeur tussen de trappenhal en de galerij en toen . . . toen sloeg die hard open en daarna dicht. Beide ruiten gingen in scherven, ik heb Geesje vlug naar me toe getrokken anders had ze zich aan het glas kunnen snijden.”

„Dat heb je goed gedaan,” prijst moeder hem.

Maar vader . . ., Geert ziet het. Vader grijpt met beide handen naar het hoofd, hij kreunt: „Ook dat nog . . .”

En buiten . . .

Buiten giert de wind maar, hij buldert tegen de muren op. Hij ontwortelt bomen in de stad en nog veel meer in de bossen. Hij komt van ver en gaat weer ver. Hij gaat, die wind, alsmaar draaiend, hij jaagt voort en keert weer. Zo heeft de meester het op school verteld, een hele poos geleden. Geert begrijpt er nu iets van. Hij is er niet bang voor, de wind is in Gods hand. Hij gelooft de meester. Geert is nu wel bang voor thuis.

Voor . . . wat er vroeger niet was, maar wat gekomen is.

## 2. Storm in het hart

Het is laat op de avond. De storm is even onverwacht gaan liggen als hij gekomen is. Nu moeten Geert en Geesje naar bed. Vader en andere mannen zijn de straat nog opgegaan om te zien hoe erg de stormschade wel is. Hij heeft het glas opgeruimd bij de grote tochtdeur tussen de trappenhal en de galerij. Vader heeft niet veel meer gezegd, alleen keek hij droevig. Zo ging hij weg. „Slaap maar lekker,” heeft hij gezegd bij het weggaan.

Nu zijn ze bij moeder. „Komt de storm nu nog terug?” vraagt Geesje haar.

„Nee hoor,” meent moeder. „Als de storm is uitgeraasd, laat hij weer een poos op zich wachten.”

„Ik moet een vers opzeggen op het kerstfeest op school,” herinnert Geert zich opeens. „Mams, wilt u me iedere avond overhoren? Het is erg moeilijk.”

Dat wil moeder wel.

Geert zoekt in zijn broekzak, hij vindt het briefje. „Mams, we kunnen het zingen op de wijs van psalm 22. Het is een berijming van een stuk uit Jesaja 53, vertelde de meester.”

„Was jij je maar, Geesje is al klaar,” raadt moeder hem aan.

„Leest u het dan even?” probeert hij.

„Ja hoor, als jij dan ook opschiet,” belooft moeder.

„Doet u het hardop, dan hoor ik het ook,” vraagt Geesje nieuwsgierig.

„Nou, luister dan maar.” Moeder gaat op het bed van Geesje zitten. Geert hoort haar stem als hij in de douche bij de wastafel staat.

„Wie heeft op aard de prediking geloofd,  
als God zijn Knecht, wiens luister werd gedoofd,  
verheft in eer en stelt tot aller hoofd?

Wie durft geloven?

Wie ziet in hem Gods machtig' arm van boven  
tot ons gestrekt? Wie durft zijn kruis belijden?

Wiens hart zich in de Lijdende verblijden,  
met smaad bedekt?”

„Vindt u het mooi?” roept Geert vanuit de douche. Even later is hij ook in de slaapkamer.

Nu pas geeft moeder antwoord op zijn vraag. „En òf, Geert, maar het gaat eigenlijk toch over het lijden van de Here Jezus en over zijn opstanding.”

„Ja mams, maar het is een slotvers van een . . . , een . . . décla . . .  
décla . . .”

„Een declamatie,” helpt moeder hem.

„Ja mams, en het heet: De hoeksteen: Christus.”

„Wat is een dé . . . décla . . .” wil Geesje weten. Ze kan het moeilijke woord ook niet helemaal uitspreken.

Moeder neemt haar op schoot; ze vertelt dat er op het kerstfeest straks afwisselend zal worden gezongen en voorgedragen. Soms zingen de kinderen alleen, soms zingen ook de grote mensen die er zijn mee. Soms zegt één jongen of meisje een stuk op, dat noemen ze voordragen. Soms doet een hele groep kinderen dat ook gezamenlijk. Dat alles bij elkaar heet een declamatorium.

„O,” zegt Geesje, „dan zie ik het nog wel op school. Alle klassen vieren samen het kerstfeest.”

„Dat denk ik ook. En nu naar bed,” vindt moeder.

Na het bidden stopt moeder hen, ieder op zijn eigen kamertje, heerlijk in.

„Wat is het nu opeens stil,” ontdekt Geesje.

„Ja, onze grote kwebbelaar ligt in bed. Als ze nu echt zwijgt, is het heerlijk stil. Dus stil zijn, Geesje,” beslist moeder.

„Ja mams,” belooft Geesje. Dan doet moeder op beide kamers het licht uit.

Het is nog later op de avond. Geert en Geesje liggen al wel een uur in bed. Geert kan niet slapen, hij ligt maar te woelen. Hij weet dat vader nog niet thuis is. Zacht laat hij zich uit bed glijden, nog zachter sluipt hij zijn kamer uit en de gang door naar de huiskamer.

Moeder schrikt als ze de deur zacht hoort opengaan. „Jij nog hier, Geert? Dat kan toch niet? Je moet slapen, anders kun je morgen niet leren.”

Geert zegt niets, hij gaat dicht bij zijn moeder staan. Hij kijkt niet stoer. Geert heeft tranen in de ogen.

Moeder drukt hem vast tegen zich aan. „Zeg het maar, Geert,” helpt ze hem.

Hij kijkt haar door zijn tranen heen aan. Hij hakkelt: „Mams, het is zo anders in huis als vroeger. Toen was er altijd plezier. Vader lachte en u keek blij . . .” Hij fluistert de woorden meer dan dat hij ze duidelijk uitsprekt, maar moeder hoort het wel!

„Ja Geert, het beloofde een mooi jaar te worden. Het is ook een mooi jaar geweest, tot een paar maanden geleden. Toen kwam al dat verdrietige, maar ook dat zullen we met geduld moeten aannemen. Toch is dat moeilijk, Geert, ook als je gelooft dat het van God komt:

zonnige dagen en regenachtige dagen, gezondheid en ziek-zijn.”  
„U hebt het vers dat ik op moet zeggen voorgelezen, mams. Hoorde u zelf de regel: Wie durft geloven? Mams, durft vader dat nog? Hij is zo nors, zo gauw boos . . .” De angst knijpt Geert de keel dicht, en moeder grijpt z'n hand en zegt: „We moeten geduld hebben, Geert. Jij kunt vader en mij daarbij helpen door gewoon te doen als altijd. Blijf jij maar onze vrolijke Geert van vroeger. Meer hoeft je niet te doen, Geert.”

Geert wil dat moeder beloven, maar het dichtslaan van een deur doet hem de adem inhouden. Moeder en hij weten nu allebei dat vader thuis is. Ze horen zijn rumoer in de gang, een kleerhanger valt op de grond. Geert hoort zijn vader voor het eerst in zijn leven een lelijk woord zeggen. Moeder gaat naar de gang.

„Wees een beetje stil, man. Je maakt Geesje nog wakker,” waarschuwt ze hem.

„Ik zal zelf wel weten hoeveel lawaai ik wil maken,” hoort Geert vader zeggen. Hij ziet hoe moeder verschrikt en bleek bij de deur staat. Geert weet niet dat moeder een dranklucht ruikt, voor het eerst! Dáár schrikt moeder van, daarom wordt ze zo witjes. Maar ze zegt er niets van tegen Geert.

Dan komt vader de kamer in. „Wel dekselse jongen, wat doe jij hier nog?” wil vader weten.

„Ik kon niet slapen, paps. Ik mocht even bij moeder zitten,” verklaart hij zijn verblijf in de huiskamer.

„En ik wil dat jij onmiddellijk naar bed gaat, hoor je me? Jij, die deuren kapot laat waaien. Jij, die me een hoop geld kost door domme dingen te doen,” schiet vader uit. Hij staat vlak voor Geert, en Geert ruikt nu ook wat moeder al eerder rook.

„U hebt sterke drank gedronken,” zegt hij geschrokken. Hij schrikt nog meer van zijn eigen woorden, dan van de klap die hem bijna omver doet tuimelen.

Dan hoort hij moeder zeggen: „Nu is het wel genoeg, Kees, de jongen deed jou niets.”

„Ik wil dat hij naar bed gaat, ik wil hem niet meer zien.” Vaders hand valt als een gebalde vuist op de tafel.

„Het stormt nu in Geert zijn hart, Kees,” hoort Geert zijn moeder zeggen. „Dat is erger dan de storm vanavond buiten. Er kan nu meer kapotgaan dan wat ruiten . . . Weet je waarom Geert hier in de kamer is?”

„Nou, waarom dan?” wil vader toch wel weten.

„Om mij te vragen of zijn vader nog durft te geloven. Die jongen leeft naar het komende kerstfeest toe en ontmoet daarbij iedere dag een

norsere vader. Het is erg, man, dat je geen werk hebt, maar er zijn ergere dingen. Probeer met Geert en Geesje mee te leven. Heel ons leven is in de handen van de Here Jezus die eens in Bethlehem werd geboren!"

„Nu jij naar bed,” zegt vader dan opeens. Hij staat op van zijn stoel. Hij kijkt dreigend naar Geert.

In Geert komt een angst zoals hij die vanavond op de galerij voelde. Toen kroop hij daar met zijn zusje naar de huisdeur, langs de spijlen van het hekwerk. Het leek ieder moment of alles zou afbreken en de diepte zou instorten. Hij voelt weer die angst, maar dan voor nog ergere dingen. „Naar bed,” beveelt zijn vader hem, en zijn vinger wijst naar de deur.

Geert durft zo maar te zeggen: „Wees dan niet meer boos, dan ga ik gauw slapen.”

Die vraag is raak! Vader laat de wijsvinger zakken. Z'n boosheid zakt opeens weg nu hij Geert daar zó ziet. „Ga maar, Geert, ga maar. Ik zal niet meer boos zijn. Moeder en ik praten straks nog wel rustig verder en dan gaan ook wij slapen.”

„Welterusten,” fluistert Geert zacht. Dan is hij de gang al in op weg naar zijn slaapkamer. In bed ligt hij te luisteren naar de geluiden in huis. Hij kan niets van het gesprokene horen. Hij hoort de deuren slaan, de lichten gaan uit. Er valt een grote stilte in huis. Die schemerige stilte om hem heen neemt hem op in de slaap. Geert slaapt onrustig en droomt.

Hij ziet vader op het werk, hij ziet vader thuis. Zelfs in zijn droom begrijpt Geert de grote-mensen-wereld niet. Hij fietst met vader, hij staat bij de slagbomen van de fabrieksuitgang. Hij staat er met Geesje. Vader komt er aan in zijn autootje, hij zwaait al. Hij stopt even, ze mogen instappen. Ze rijden een ommetje met hem, heerlijk is dat. Vader wijst hun een blauwe reiger aan de slootkant. Ze zitten samen aan een dijk en kijken naar de bolle zeilen en de ranke bootjes op het Eemmeer. Dan slaat vader opeens met de vuist op tafel, dan kijkt hij boos. Dan . . .

Het is morgen en moeder kan Geert maar slecht wakker krijgen. Geesje staat al in de douche bij de wastafel haar tanden te poetsen. Eindelijk is Geert wakker. Hij is laat naar bed gegaan, hij heeft ook veel gedroomd. Hij is nog moe, erg moe. Moeder ziet zijn witte gezicht. Ze kust hem goedemorgen, dan gaat hij zich wassen. Als hij weer uit de douche is, komt moeder bij hem op de kamer.

„Vergeet dat van gisteravond, Geert,” zegt ze. „Vader heeft er erge spijt van, dat moet ik zeggen van hem. Hij kan er niet met jou over



praten. Vergeet die klap ook maar. Grote mensen doen soms ook domme dingen waarvan ze erge spijt hebben. Het is zo toch goed, vader behoeft toch niet bij jou te komen, hij heeft God om vergeving gevraagd. Jij wilt hem toch ook vergeven, Geert?"

„Ja mams,” belooft hij haar.

Aan tafel kwebbelt Geesje even druk als anders, moeder legt haar het zwijgen op. Ze moeten zich haasten om op tijd op school te zijn. Geert heeft aan tafel als andere dagen gedaan, en vader zei hem vriendelijk goedemorgen, maar op school wil het deze morgen toch niet lukken. De meester kijkt er vreemd van op.

„Wat is er, Geert?” wil hij weten.

Nee, droeve dingen van thuis gaat Geert echt niet op school vertellen. Hij schudt het hoofd en zegt niets tegen de meester. Hij probeert zijn werk beter te doen, meer kan hij niet.

Op het schoolplein wordt druk nagepraat over de harde storm. In de kranten is erover geschreven en ook foto's laten zien hoe erg het allemaal wel geweest is. Maar wat de kinderen elkaar vertellen! De meesters en jufs vangen er gedeelten van op. Ze moeten er soms om lachen. „Het was een harde storm,” zegt het hoofd van de school tegen de anderen, „maar als je de kinderen hoort, was het heel wat erger dan het al was. Er worden heel wat kleine mugjes zo maar grote olifanten.” „Dat hoorden we ook,” zegt de juffrouw uit de tweede klas. „Maar mijn Geesje had toch een echt verhaal van de storm op hun hoge flat. Een tochtdeur tussen de trappenhal en de galerij was dichtgeslagen en de ruiten waren aan diggelen gevallen. Geert en Geesje waren er juist doorgegaan. Ze zijn over elkaar heengerold en Geert heeft zijn zusje bij het glas vandaan getrokken.”

„Ja, die Geert is een flinke knul,” zegt het hoofd van de school. „Jammer dat het vanmorgen niet lukte met zijn werk. Hij was in alles gewoon slecht en dat zijn we niet van hem gewoon.”

„Ik denk dat Geert met andere zorgen zit,” weet de meester uit de vijfde klas. „Ik woon in dezelfde straat, en dan merk je wel dat de mensen die zo maar opeens werkeloos worden het erg moeilijk hebben.”

„Wat zeg je me nu?” schrikt het hoofd.

„Ja, echt, Geert zijn vader is werkeloos. Een paar maanden geleden kreeg hij een speldje uitgereikt op de fabriek omdat hij twaalf en een half jaar in het bedrijf werkzaam was geweest, en nu hoorde hij op een maandag kort daarna dat hij ontslagen was.”

„Het is toch wat,” knikken de anderen.

„Ik ga er vlug eens heen,” belooft het hoofd van de school de anderen.

„Maar kom, we moeten beginnen.”

**Ze gaan de koffiekamer uit, waar ze even allemaal waren, behalve de pleinwacht, om een kopje koffie of een glas melk te drinken. De bel gaat en de kinderen horen het sein. In rijen gaan ze naar binnen. Geert krijgt die morgen geen beurt meer van de meester. Gelukkig maar, want binnen in Geert stormt het. Een storm van vragen komt op hem af. Het stormt in zijn hart.**

### 3. *Ruzie thuis*

Na de storm komt de regen. De regen valt maar neer, de druppels tikken steeds op het raam.

Geert en Geesje zijn bezig in de kamer op de achtste verdieping van hun flatgebouw. Het is geen weer om naar buiten te gaan, en naar de lift om te spelen lukt niet meer. Dáár let moeder nu op, na hun verhaal op die erge stormavond.

Maar hier in de kamer vervelen ze zich op deze woensdagmiddag. Vader is de stad in, hij probeert op enkele adressen weer werk te krijgen.

„Wanneer komt vader weer thuis?” wil Geesje weten.

„O, die is er pas rond etenstijd weer,” weet moeder.

„Mogen we dia's bekijken?” bedelt Geert.

Daar moet moeder toch even over nadenken. „Zul je er heel goed op passen? Wees voorzichtig, hoor, vader is er zo zuinig op,” geeft ze eigenlijk al toe.

„Hij kijkt er nooit meer naar,” zegt Geert.

„En toch is vader er zuinig op,” zegt moeder.

„Mag het?” willen ze weten.

„Ik heb een uurtje tijd voor jullie, ik wil er zelf bij zijn.”

„Fijn,” roept Geesje. „Dan kunt u er ook wat van vertellen.”

De diaprojector en het scherm zijn voor het grijpen. Het is allemaal vlug gereedgezet. Moeder pakt voorzichtig de dozen dia's uit een la. Ze kennen de volgorde al, vader heeft alles precies op de goede plaats.

„Het boerderijtje van opa en oma,” roept Geesje bij de eerste dia.

„Stil,” roept Geert tegen zijn zusje. Hij wil moeders verhaal horen.

Ook dát kennen ze, en toch is het steeds nieuw. En moeder vertelt. Ze vertelt bij iedere dia. Ze zien de boerderij, de koeien in de wei en op stal. Ze zien de varkens in hun hokken, het hooi en de wuivende rogge.

„Daar werkt oom Henk nog,” moet Geesje toch zeggen.

„Ja, oom Henk is nog altijd bij opa en oma,” onderbreekt moeder haar eigen verhaal.

„Die is niet getrouwd,” vult Geesje aan.

Ze zien veel dia's, ook van de feesten van dit jaar. De verjaardagen van Geert en Geesje worden opnieuw beleefd. Dan de feesten van vader en moeder. Begin februari het feest op de fabriek! Ze zien hoe de directeur vader een speld op de jas doet. Hoe hij aan moeder bloemen geeft.

Ze zien het feest waarop moeder en vader twaalf en een half jaar

getrouwd waren. Dat was op 12 maart, maar het werd op zaterdag 13 maart gevierd. Op die dag konden nog meer mensen komen.

„Vader werkte al op de fabriek voordat u beiden getrouwd was, hè?” vraagt Geert.

„Ja Geert, vader heeft eerst nog ergens anders gewerkt. Maar toen hij het vak goed kende, kon hij op deze fabriek voorman worden.”

„Wat is een voorman?” vraagt Geesje.

„Dat is iemand in de fabriek die enkele mensen leidt en toezicht op hen heeft,” kan moeder vertellen.

„Dan ben je toch ploegbaas?” meent Geert.

„Nee,” antwoordt moeder. „Vader was voorman, hij deed ook nog handenarbeid en dat doen ploegbazen niet.”

„En toen trouwden jullie?” gaat Geert door met vragen.

„Ja, toen trouwden we. Vader was al niet zo jong meer en we kregen een klein flatje. Vader werd ploegbaas en later afdelingschef. We kregen toen deze flat omdat jullie geboren waren. Dat was allemaal heel fijn, we hebben het goed met elkaar gehad!”

„Vond u het erg om weg te gaan uit de Achterhoek?” vraagt Geert zijn moeder.

„Ja Geert, maar het was voor vader een mooie kans om verder te komen in zijn werk. Het boerderijtje van opa en oma was te klein om er meer zoons te laten werken. Oom Henk werkte al bij opa, dus moest vader iets anders leren. Het was fijn dat vader hier kon komen werken.”

„Vader is wel knap, hè,” vindt Geesje.

„En of,” knikt Geert. „Toch kwam opeens het ontslag,” vervolgt hij. Moeder kijkt hem aan; ze is bezig alles op te ruimen. Haar uurtje voor de kinderen is om.

„Ja Geert, toen kwam het ontslag. Maar dat kwam gelukkig niet omdat vader zijn werk niet goed kon of deed. Er was geen werk meer, ook voor veel anderen niet. Dat is heel erg voor allemaal. Ook voor ons allemaal, maar dubbel erg voor vader. Een goede werkmans heeft jaren zijn best gedaan, en nu opeens is er toch geen werk meer voor hem.”

„Dat begrijp ik niet,” zegt Geesje eerlijk.

„Nee, dat hoeft ook nog niet, Geesje. Maar je weet wel dat vader nu veel thuis is en niet meer naar de fabriek gaat.”

„Toch speelt hij niet meer zoveel met ons als vroeger,” klaagt Geesje.

„Misschien,” geeft moeder aarzelend toe. „Maar wees toch maar lief voor vader, Geesje. Dan help je vader in zijn verdriet. Want dat heeft hij!”

Ze horen de sleutel in de voordeur. Vader komt thuis. Moeder loopt de gang in, ze doet de deur achter zich dicht. Geert en Geesje horen vader en moeder met elkaar praten, maar ze verstaan niet wat ze zeggen.

„Jammer,” horen ze alleen bij het in de huiskamer komen van hun ouders. „Jammer Kees, een volgende keer beter, zullen we hopen. Probeer eens op een vereniging te komen, dan ben je er eens een avond even uit.”

„Praat me er niet van,” bijt vader terug.

Geert en Geesje voelen dat de sfeer van vanmiddag weer helemaal wegebt. Beduusd kijken ze naar vader. Hij pakt de krant en gaat lezen. Dat vindt Geesje niets. Ze gaat naast vader staan en duwt de krant wat weg.

„We hebben lekker dia’s gekeken,” verklapt ze hem hun bezigheid van zoëven. „U hebt op een boerderij gewoond, hè? Zou u er nog willen wonen?”

„Geesje, ga spelen,” roept moeder. Ze is in de keuken het eten aan het klaarmaken. De deur staat op een kier en moeder hoort alles.

„Ja mams,” roept Geesje terug. Ze gaat naar haar speelhoek. Ze is al vlug in haar spel verdiept. „Kijk, dat is een boerderij,” zegt ze bij zichzelf, en ze zet een stel blokken neer. „Net als bij opa en oma: een huis, een schuur, een hooiberg. Die klos is een voersilo voor het eten van de koeien.”

Vader hoort haar achter zijn krant. Geert ziet dat vader al roder in het gezicht wordt. Hij weet dat vader zich dan boos maakt.

Hij fluistert Geesje in het oor dat ze stil moet zijn. Maar Geesje laat zich niets gezeggen door Geert. „En dit is een paard en dit zijn koeien . . .” Een trekker en een wagen krijgen ook hun plaats.

„Nu is het wel genoeg,” vliegt vader onverwacht op. Hij schopt alles omver in de speelhoek van Geesje.

„Toe man,” zegt moeder. „Geesje speelt toch maar. Hoe vaak zijn we al niet bij opa en oma geweest. Het kind weet toch hoe het daar allemaal is. De dia’s hebben dat weer een beetje duidelijker gemaakt. Er zit toch niets achter dit kinderspel.”

„Niks mee te maken,” foetert vader. „Henk heeft dáár werk en ik zit hier maar te niksen, geen mens die me kan gebruiken. Je loopt maar rond en al meer mensen komen op straat te staan; het wordt steeds moeilijker.”

„We hebben toch ons geloof, Kees?” probeert moeder hem te bedaren.

„Daar heb ik geen werk mee,” kaatst vader de bal terug.

„Nee,” antwoordt moeder, „maar God zorgt voor ons. Hij zal weer voor werk zorgen.”



„We gaan toch naar de kerk,” probeert Geert. Hij wil moeder zo heel graag helpen. Hij kan het niet. Ja toch . . . Hij ruikt hoe de aardappels gaan aanbranden nu moeder hier in de kamer is om vader moed in te spreken. Hij rent naar de keuken en draait de gaspit uit. „Gered,” roept hij.

Daar moet moeder om lachen. „Goed zo Geert, bedankt, anders had ik opnieuw kunnen beginnen. Je hebt een goede neus.”

„Wanneer gaan we weer naar opa en oma?” wil Geesje weten.

„Met kerstfeest?” vraagt moeder zacht.

„O nee,” weet vader. „O nee, die niet werkt, gaat ook niet op vakantie. We blijven thuis. En doe maar niets bijzonders.”

Er valt een stilte in de kamer en moeder brengt het eten binnen. Geert denkt aan het komende kerstfeest op school. Hij wil het vader ook vertellen. „Ik moet meedoen met het kerstfeest op school,” vertelt hij vader.

„O ja,” zegt die, meer niet . . .

Geert kijkt verdrietig naar moeder. Hij weet niet wat hij moet doen.

„Toe man, vraag nu eens wat die jongen op het kerstfeest moet doen,” zegt moeder tegen vader. „Geert heeft er zo z'n best op gedaan. Je zult het vast ook heel mooi vinden. Geert mag de blijde boodschap doorgeven . . .”

„Stop maar,” gromt vader, en weer bonkt zijn vuist op de tafel. Alles rammelt door elkaar, maar ze horen het niet. Ze kijken hem verschrikt aan. „Ik heb niks met die flauwekul te maken, hoor je? Ik wil en ik zal werken. Ik feest niet volgende week met Sinterklaas en ik feest niet met de kerstdagen en ik feest niet met oud en nieuw.”

„Hebben we nooit meer een feest?” huilt Geesje opeens. „En de dia's van vanmiddag waren zo leuk. U deed soms zo grappig, we moesten wel lachen . . .” Snikkend komt het eruit.

Moeder is nu ook boos. „Man, je doet helemaal verkeerd. Is dat je dank aan God voor al die gelukkige jaren die we met elkaar mochten hebben? Ben jij zo gauw van je stuk dat je nu je kinderen dit alles ontzegt? Kees, je valt me tegen, heel erg . . .” Meer kan moeder niet zeggen tegen vader.

Vader is opgestaan en nu valt de gangdeur achter hem dicht . . .

Zo'n ruzie thuis kennen Geert en Geesje niet. Dat is iets nieuws, maar geen blij nieuws. Het is verdrietig, voor alle drie, nee, voor alle vier: ook voor vader. Moeder, Geert en Geesje zitten daar, de tranen in de ogen. „We moeten toch wat eten,” meent moeder. „Laat vader maar even tot rust komen, straks ga ik wel naar hem toe. Nu zullen we bidden.”

Na het bidden is het stil aan tafel, heel erg stil. Het eten smaakt niet

als anders. Ze zijn vlug klaar met deze maaltijd en moeder moet bijna volle schalen terugbrengen naar de keuken. Geert en Geesje zien het.

Moeder is bij vader in de slaapkamer. Geert en Geesje zitten als twee zieke vogeltjes dicht bij elkaar. Ze fluisteren met elkaar. Het is heel anders in huis dan vroeger, zo triest . . .

En buiten regent het. De regen valt maar. Uur na uur. Buiten is het ook triest.

„Kunnen we paps en mams helpen?” fluistert Geesje.

Geert schudt het hoofd. „Daar moet ik eens over nadenken,” zegt hij dicht bij het oor van Geesje.

„Ik wil zo graag naar opa en oma,” fluistert Geesje weer.

„Ik ook,” geeft Geert toe.

Dan is het weer stil in de kamer. Vanuit de slaapkamer horen ze het gepraat. Soms hard, soms zacht. Later zien ze moeder de kamer binnenkomen. Haar ogen zijn rood van het huilen. O, wat willen ze haar graag helpen. Maar hoe??? Geert weet het! Hij zoekt weer in zijn broekzak. Hij vindt het vodje papier. Al veel vlotter dan voorheen zegt hij het opzegvers op.

Moeder hoort het als ze tegen het aanrecht leunt. Ze begrijpt de bedoeling van Geert goed. Ze is er blij om, ze wordt getroost. Dat zegt ze ook. „Geert, fijn dat we dat nog durven geloven. Fijn dat we nog durven bidden. Had vader het maar gehoord . . .”

Vader hoort juist die laatste zin als hij de huiskamer binnenstapt.

„Welja, stook de kinderen maar tegen me op . . .”

„Dat doet moeder niet,” durft Geert zich in het gesprek te mengen. „Ik zei m'n opzegvers op en toen zei moeder dat ze het jammer vond dat u dat niet hoorde.”

„Bemoei je er niet mee,” zegt vader.

Dat is te veel voor Geesje. Ze ligt daar zo maar opeens te huilen in haar speelhoek, tussen de brokken van de kapotgeschopte boerderij. Haar geschreeuw is als het gieren van een stormwind. De anderen schrikken ervan. Geesje ligt daar te huilen, het hoofd op haar arm. Het geluid snijdt door alles heen.

„Stil een beetje, de burens behoeven het niet te horen,” roept vader haar toe.

Maar Geesje hoort het niet. Ze huilt haar wekenlang opgekropte verdriet uit. Moeder kan haar ook niet bedaren, Geesje huilt maar . . .

En Geert . . .

Geert staat daar, moeder heeft zopas gezegd dat ze moeten geloven en voor vader moeten bidden. Maar in hem komt een kwaadheid



omhoog, hij doet een stap dichterbij vader. Hij kijkt vader recht in de ogen.

„Ik probeer toch naar opa en oma te gaan, dan neem ik mams en Geesje mee,” zegt hij zo maar. Hij schrikt er zelf van. „Ik . . . we . . . we bidden ervoor. We danken ook voor alles. U hebt geen werk, maar we hebben nog niets tekort.” Het klinkt eigenwijs de kamer in. Geert ziet vader weer rood aanlopen.

„Geert,” hoort hij de verschrikte stem van moeder.

Dan valt opnieuw de gangdeur dicht. Ze horen de voordeur open- en dichtgaan.

„Geert toch,” zegt moeder. „Geert toch . . .”

Dan beseft hij waarom vader wegloopt. Hij zal zijn verdriet proberen te vergeten door te gaan drinken.

Geert bidt zo maar opeens: „Laat vader geen verkeerde dingen doen, niet drinken. Brengt u hem weer veilig thuis, om Jezus wil.”

Moeder glimlacht dankbaar naar hem, haar grote jongen. „Ga allebei nog maar wat lezen,” helpt ze Geert en Geesje. Maar ook dat lezen wil niet erg. Het is thuis niet meer als vroeger.

Geert voelt die angst weer, zoals tijdens de storm een poos geleden. Hij denkt ook aan de vele slechte cijfers die hij de laatste tijd op school gekregen heeft.



#### 4. De meester helpt

Ze horen het pas veel later.

Die avond waarop vader boos de deur is uitgegaan, is hij niet ver gekomen. Dicht bij huis loopt het hoofd van de school hem tegen het lijf. „Zo, Jonkman, dat treft slecht dat u juist uitgaat,” begroet de meester vader op straat. „Ik wilde u juist een bezoek brengen.”

„Dat kan nú niet bij mij thuis,” sputtert vader.

De meester vraagt niet waarom. „Maar u hebt wel even tijd, Jonkman?” probeert hij.

„Even tijd,” smaalt vader, „even tijd? Een werkeloze heeft een zee van tijd. Je zou verdrinken in die zee van leegheid en niets doen.”

„Nou, dan loopt u met me mee. Dan praten we bij mij thuis eens over de cijfers van Geert. Het gaat niet best met het leren de laatste weken, Jonkman. Geert gaat zo een heel slecht rapport krijgen de volgende keer.”

Daar schrikt vader van. „Ja, dan moet ik maar met u meegaan, misschien dat u me zeggen kunt wat ik eraan moet doen. 'k Geloof dat hij zich veel te druk maakt met een opzegversje.”

Ze zitten samen in de studeerkamer van de meester.

„U bent werkeloos, zei u,” begint de meester. „Hoe is dat zo gekomen?” wil hij nader weten.

Vragen om vader aan het praten te krijgen, en vader gaat praten. Hij vertelt over de blijde dagen die dit jaar zouden komen. Ze dachten thuis een heel gelukkig jaar te krijgen. Zo is het eerst ook geweest. Vader vertelt van het feest op de fabriek en het feest thuis.

„Maar dat is toch om heel dankbaar voor te zijn,” meent z'n gastheer.

„Je vergeet gauw, meester, als je in de ellende terecht komt,” praat vader zichzelf vast.

„Vertel nog eens wat meer van die feesten, Jonkman,” vraagt de meester. Vader doet het, hij beleeft opnieuw die blijde dagen. De meester luistert maar, hij luistert maar . . . Het is stil in de studeerkamer, alleen vaders stem hoor je er. Vader kan vertellen, de meester hoort het. Hij krijgt levendige beelden voor zich. Hij heeft geen dia's nodig om te zien hoe fijn het toen allemaal was.

„Dat was mooi, Jonkman, dat was heerlijk voor jullie allemaal. Op die feesten overheerste de dank aan God als de Gever van al dat goeds, dat hoor ik wel. Dat was goed, Jonkman. Dat was goed, en toen verder . . .?”

„Daarna kwam die maandag, 12 april . . . Een verschrikkelijke dag. In

groepjes van drie, vier man moesten we bij de directie komen. U kent het verhaal wel: een slappe tijd, veel werkorders die helemaal of gedeeltelijk worden teruggenomen. Op lange termijn geen werk voor allemaal. Bij tijdige inkrimping van het aantal personeelsleden voor een deel van de mensen wel werk. Overvriendelijk, meester, je krijgt een kop koffie erbij als ze je vertellen dat je niet meer hoeft te komen. Mensen die er meer dan vijftientig jaar gewerkt hadden, moesten zo maar opstappen . . ." Vader praat maar, en de man tegenover hem luistert. Het wordt al later en beide mannen denken niet aan moeder en Geert en Geesje thuis. Die zijn in hun huis op de achtste verdieping van de flat, ze zijn er erg ongerust . . . Maar de meester luistert naar het verdriet en het boze verzet dat er bij vader uitkomt onder het vertellen. Het lucht vader op dat hij alles eens kan vertellen. Hij kent deze man al jaren, tegen hem durft hij zo wel te praten.

„Nu zoekt u natuurlijk ander werk?" vraagt de meester belangstellend.

„Nou en of," zegt vader. Hij vertelt van de vele sollicitatiebrieven die hij verzonden heeft. Van zijn bezoeken aan andere fabrieken in de wijde omtrek . . .

De meester hoort hoe al meer verbittering in de stem van de man tegenover hem komt. „Dat lukt niet erg, begrijp ik."

„Nee," zegt vader stroef.

„Dat maakt u verdrietig en opstandig en dan geeft u iedereen de schuld maar. U zei zopas al: „Je vergeet gauw als je in de ellende terecht komt." Dan maakt Jonkman het thuis ongezellig, dan speelt hij niet meer met zijn kinderen en dan snauwt hij tegen zijn vrouw. Dan begrijpt Geert niet dat zijn vader naar de kerk gaat en toch zo heel erg lelijk kan doen. Dan luistert vader niet als Geert zijn opzegversje wil opzeggen. Vader wil de vraag „Wie durft geloven?" niet horen."

Vader schrikt, vaders mond valt open van verbazing. Dan springt hij op, hij steekt de vuist omhoog. „Ik zal die Geert, om zo over me te kletsen op school."

„Ho, ho, Jonkman," remt de meester vader af. „Laat ik je zeggen dat Geert de droeve dingen van thuis niet naar buiten brengt. U hebt helemaal ongelijk, Jonkman, helemaal."

„Maar u weet het dan toch maar allemaal," foetert vader.

„Ja, ik weet het allemaal," geeft de meester toe. „Ik hoorde van een collega uit de vijfde klas dat u zonder werk was. Ik zag dat het gezicht van Geert al verdrietiger werd, ik zag hem al slechtere cijfers krijgen. Daarom was ik op weg naar uw huis, Jonkman. Ik moest u dat toch zeggen, u zou schrikken als u opeens zo'n slecht rapport onder ogen kreeg."

„Wat moet ik daar dan aan doen?” wil vader weten.

„Ik vertel het u zo meteen, laat ik mijn vrouw vragen nog wat te drinken te brengen.”

Meester bladert in het boekje waarin hij de cijfers noteert. Hij ziet hoe slecht de cijfers van Geert geworden zijn. Jammer voor Geert, denkt hij, jammer, want dit is zijn laatste jaar op de lagere school.

„Dank u wel,” bedankt vader de vrouw van het hoofd van de school als ze een glas frisdrank voor hem neerzet. Ze gaat even geruisloos weg als ze gekomen is. Nu kan meester verder praten.

„U vroeg wat u eraan moet doen, Jonkman, zodat Geert weer betere cijfers krijgt.”

„Ja,” knikt vader.

„Nu, daar gaan we eens rustig over praten. Maar dan moet u me eerst zeggen waar u eigenlijk naar toe wilde vanavond.”

Een rode gloed glijdt over het gezicht van vader. „Ik . . . ik . . . , ik wilde wat gaan drinken in een café,” zegt hij.

„Dacht ik het niet, Jonkman, dacht ik het niet?” zegt de meester tweemaal van verbazing. „Maar dáár hoort u toch niet! Zo kunt u uw verdriet toch niet vergeten. Zo laat u uw vrouw en kinderen niet alleen zitten. Geen wonder dat Geert slechte cijfers heeft en de juffrouw van Geesje zich ook al zorgen maakt omdat het met haar cijferlijst niet goed gaat.”

Ze spreken nog lang, die twee, de meester en vader. Heel lang! Al dat andere wat ze samen hebben besproken zullen Geert en Geesje wel nooit te horen krijgen. Dat behoeft ook niet, het is een gesprek van man tot man en daar was vader echt aan toe.

Thuis . . .

Thuis is Geesje overeind gekomen. Opeens is haar huilbui over. Dat komt van de schrik dat vader opeens is weggegaan. Toen heeft Geert opeens gebeden. Hij gelooft stellig dat vader nu niet zal gaan drinken.

„Jullie moeten naar bed . . .,” vindt moeder.

„Dan bent u zo alleen in de kamer,” zegt Geert.

Maar daarvan wil moeder niet weten.

„Dan gaan we,” zegt Geert.

Achter elkaar verdwijnen ze in de douche en later in hun eigen slaapkamer. Nog maar even, en ze slapen vol vertrouwen in . . . Geert heeft het expres moeder nog in het oor gefluisterd. Moeder heeft hem even in de arm geknepen. Net alsof ze zeggen wilde: Bedankt hoor . . .

Nu is moeder alleen in de kamer, ze probeert wat verstelwerk te doen, het lukt niet erg. Ze gelooft als Geert, maar vader blijft lang weg. Ze heeft even een gordijn wat opengeschoven om naar buiten te kijken.

Ze ziet in de donkerte van een koude avond de vele lichtjes beneden, dichtbij en veraf. Ze ziet ze branden, ze ziet de stoplichten op een kruising steeds weer verspringen van rood op groen en van groen op rood. Ze ziet langs sommige gevels de flitsende reclame.

Dat is de stad. Ver weg weet ze opa en oma op hun boerderijtje. Dáár is het donker, daar wordt de omgeving alleen verlicht door het maanlicht. O, wat verlangt moeder nu dáár te zijn. Maar dat kan niet, ze moet hier wachten op vader. Vader die maar niet komt.

Eindelijk hoort moeder voetstappen op de galerij. Ze hoort de stappen stoppen bij de deur, ze hoort dat een sleutel in het sleutelgat gestoken wordt. Ze hoort ook praten. Moeder schrikt, wie kan vader nu wel meebrengen? Wat bevreesd loopt ze de gang in. De buitendeur gaat open, vader stapt naar binnen en . . . en het hoofd van de school. Moeder begrijpt er niets van. Ze kijkt met vragende ogen naar de beide mannen. „Komt u er maar in,” nodigt vader de meester. Dan pakt hij moeder beet en zoent haar als hij in lange tijd niet meer heeft gedaan.

„Wat is dat toch allemaal?” wil moeder weten. Ze ruikt het, vader heeft niet gedronken. Het gebed van Geert is verhoord. Het maakt haar opeens zo blij, en die blijdschap brengt haar de tranen in de ogen. „Toe, mevrouw Jonkman,” zegt de meester, „toe nu. Uw man is veilig thuis, u hoeft zich niet meer ongerust te maken.”

„Dat doe ik ook niet, meester, ik ben alleen zo heel erg blij.” Dan vertelt ze wat er gebeurd is nadat haar man boos is weggegaan.

„Ziet u wel, Jonkman, die Geert is een prachtjongen. Daar kunt u trots op zijn. Nee, die brengt de droeve dingen niet naar buiten, die bidt thuis. Nu zal het ook wel goed komen met zijn cijfers op de school. Nu zal Geesje ook weer beter kunnen leren . . .” Moeder begrijpt het niet allemaal, maar de meester legt haar uit hoe hij op weg naar hun huis was en toen vader tegenkwam. De meester wilde praten over de slechte cijfers van Geert, en vader . . . vader wilde zijn verdriet gaan verdrinken in een café. Nu, dat kon niet, want vader ging met de meester mee naar diens huis.

„Vergeef me, mevrouw, dat ik uw man zolang heb opgehouden,” biedt de meester zijn excuus aan.

„Geeft niets, meester. Ik geloof dat u ons geweldig helpt,” zegt moeder. „Wat zou het fijn zijn als mijn man ook dit verdriet zou kunnen aanvaarden. God zorgt toch op tijd voor zijn kinderen, ook als Hij ze tijdelijk wil beproeven door teleurstellingen.”

„Ik hoop het ook voor uw man en u, mevrouw Jonkman,” zegt de meester uit de grond van zijn hart.

Vader is stil, hij schaamt zich heel erg over alles. Hij zal het moeder zeggen, èn ook Geert en Geesje. Hij zal proberen zijn verdriet te

dragen en thuis toch gezellig te zijn.

„Laat Geert maar eens vlug zijn opzegvers opzeggen, Jonkman,” raadt de meester aan. „Dat heeft de jongen wel verdiend.”

„Een mooi vers, meester,” zegt moeder. „Maar vreemd dat het dit lied is, het heeft meer met Pasen dan met Kerst te maken.”

„Ja, u hebt gelijk,” knikt de meester. „U hebt gelijk, maar ziet u, ik wil al die heilsfeiten niet los van elkaar zien. Ik leer de kinderen zo graag dat Kerst en Pasen, maar ook Goede Vrijdag en Hemelvaart en Pinksteren alles met elkaar te maken hebben. Ik noemde de declamatie die ik schreef: De hoeksteen: Christus. Hij kwam in deze wereld om ons van onze zonden en de gevolgen daarvan te redden, maar dat kostte wel heel veel lijden, heel de tijd dat Hij op aarde was, maar inzonderheid aan het kruis. Maar daar volgt op dat Hij opstond om ons deelachtig te maken aan die verworven gaven. Dat Hij ten hemel voer om aan Gods rechterhand te zitten en de Heilige Geest te zenden om ons te vertroosten. Ook in moeilijke dagen, Jonkman.”

Vader knikt, hij weet: zo is het altijd hier in huis geweest. Hij schaamt zich opnieuw dat hij dát zo snel kon vergeten.

„Kom, nu moet ik toch echt gaan,” meent de meester. Hij schudt hen beiden de hand, hij belooft vlug weer eens langs te komen en goed op de cijfers van Geert en Geesje te letten. Dan laten ze hem samen uit . . . Nu zijn vader en moeder weer samen in de kamer. Ze praten, maar Geert en Geesje horen het niet.

Die slapen, ieder op het eigen kamertje.

Ze slapen rustig, dat zien vader en moeder later. Samen lopen ze langs de bedden. Moeder schikt nog een deken voorzichtig recht.

In de schemering ziet moeder een wit vodje papier uit de broekzak van Geert steken. Ze pakt het, ze neemt het mee naar hun eigen slaapkamer.

„Luister nog even, Kees,” zegt ze. Ze haalt het vodje papier uit elkaar en leest dan zacht het vers voor.

Zacht loopt moeder naar de kamer van Geert, ze schuift het papiertje weer een eindje in de broekzak van Geert. Op hun slaapkamer wacht vader op moeder. Samen bidden ze, samen danken ze. Samen praten ze over Geert en Geesje, deugnieten die de lift als speelgoed gebruiken. Lieverds die hen helpen in hun zorgen.

„Zou ik dat geduld kunnen opbrengen?” vraagt vader zich toch af.

„Probeer nu maar te slapen,” zegt moeder. „De meester heeft ons goed geholpen. Laten we daar blij om zijn. De zorgen zijn er nog, maar we hebben een Helper, al is de nood nog zo groot.”

## 5. *Vader is ziek*

„We hebben een Helper, al is de nood nog zo groot,” heeft moeder gisteravond tegen vader gezegd, voor het slapen gaan.

Nu is het morgen. Moeder heeft Geert en Geesje geroepen. Moeder heeft de tafel al gedekt. „Er staan maar drie bordjes op tafel,” telt Geesje. Ze vraagt waarom er een bordje te weinig op tafel staat. „Ja, vader blijft nog in bed, vader is erg moe,” vertelt moeder. Dan vertelt moeder ook aan Geert en Geesje wat er allemaal gebeurd is, de vorige avond. Ze heeft hen allebei wat vroeger geroepen dan anders, zodat er tijd is om nog wat te praten.

„Ik heb een fijne meester,” vindt Geert. „Ik ga weer goed mijn best doen.”

„Goed zo,” lacht moeder, „en jij Geesje?”

„Ik doe mijn best al. Ik moet een beetje netter schrijven,” weet Geesje.

„Doe je dat dan ook?” vraagt moeder.

„Natuurlijk,” belooft Geesje royaal.

Ze zien deze morgen vader niet meer. Ze zien vader ook niet als ze tussen de middag thuiskomen om te eten. Ze zien vader dagenlang niet. Vader is opeens veel erger ziek dan ze die morgen dachten. De dokter is geweest. De dokter heeft met vader gesproken en hem goed onderzocht.

„Vader moet maar eens lekker uitrusten,” zegt moeder.

„Moeten we erg stil zijn?” wil Geesje weten.

„Welnee,” vindt moeder, „maar gooi niet te hard met de deur.”

„We kunnen toch ook wel buiten spelen,” wil Geert helpen.

„Nu, dat zou ik maar niet doen, er waait een koude wind. En kijk eens, de lucht wordt helemaal grijs.”

„Zou het gaan sneeuwen?” vraagt Geert hoopvol.

„Als de wind gaat liggen, denk ik van wel,” zegt moeder. „Ik voel het aan mijn eksteroot.”

„Maar dan gaan we fijn naar buiten. Dan mogen we nu de slee kopen, dat heeft vader vorige zomer al beloofd. Toen liepen we langs een dijk.

„Daar zou ik best afwillen met de slee,” zei vader toen,” herinnert Geert zich het gebeuren van toen.

„Ik zal aan vader vragen of we de slee mogen gaan kopen,” roept Geesje. Ze is al bij de deur.

„Ho, ho,” roept moeder, „kom eens even terug, Geesje. Je weet toch dat paps nu uitrusten moet? Dan moet je niet zo maar naar hem toe willen hollen met vragen. De sneeuw ligt er nog niet eens. Als de wind

opeens draait, komt er helemaal geen sneeuw . . .”

„Maar als de sneeuw er wèl ligt, willen we de slee natuurlijk hebben,” moppert Geert.

„Ik zal er vanmiddag nog eens rustig over denken,” belooft moeder. Daar zijn Geert en Geesje voorlopig mee tevreden. Ze gaan opgewekt naar school. Als ze in school zitten . . .

Dan ligt vader daar in de halfdonkere kamer. Hij rust uit, dagenlang! En buiten valt de sneeuw . . . Eerst kleine vlokjes, maar dan al grotere. Geesje ziet het als ze niet oplet.

„Geesje, lees eens verder,” doet de juffrouw haar schrikken.

„De sneeuw . . .” begint Geesje. Maar dan schrikt ze heel erg. Ze schrikt heel erg omdat alle kinderen in de klas hard lachen. Ze begrijpt ook waarom. Het verhaal in het leesboek gaat helemaal niet over sneeuw, maar over een hond.

„Ik zou maar beter opletten, Geesje, anders wordt het nog school-blijven,” waarschuwt de juffrouw. Dat is erg moeilijk: nu goed opletten. Steeds moet Geesje naar het raam kijken, ze ziet de witte vlokken tegen de grijze lucht. Ze vallen neer op de daken en de takken van een grote boom. Dan vormen de vlokken zo maar opeens een pak sneeuw. O, kijk eens, ze vallen al dichterbij. Geesje kan wel springen van plezier.

Ze rennen naar huis, Geert en Geesje. Ze schoppen de sneeuw van hun laarzen. Samen hollen ze de vele trappen op in de trappenhal en rennen over de galerij. Geert vergeet de slee heel even. Hij kijkt door de spijlen van de omheining, en dan staat hij pardoës stil. „Alle daken zijn prachtig wit,” zegt hij tegen Geesje.

„Nee hoor,” zegt die tegen haar broer. „Nee hoor, dáár is een dak helemaal nat.”

„Dat is een bakkerij,” weet Geert. „Dáár is het zo warm, op de dakpannen van zo’n bakkerij blijft de sneeuw niet liggen.”

Ze draaien zich om, ze staan bij de voordeur van hun huis. Zacht bellen ze aan, heel zachtjes. Moeder hoort het toch. Ze laat Geert en Geesje binnen.

„Mogen we nu om een slee naar de winkel?” vragen ze tegelijk.

„Natuurlijk, nu ligt de sneeuw er,” zegt moeder. „Nu is het ook zo koud niet meer. Met de sneeuw is ook de kou uit de lucht komen vallen.”

„Kan dat dan?” vraagt Geert.

„Nou en of,” zegt moeder. „Maar hier is het geld voor de slee. Verlies het niet, hoor.”

Ze vergeten „nee” te zeggen. Ze vergeten moeder te bedanken. Ze



doen zacht de deur dicht, maar dan hollen ze weer. Ze rennen de lange galerij af. Ze spurten alle treden naar beneden af, ze hebben geen tijd om op de lift te wachten. Ze rennen door de straat, de hoek om. Bom, glijdt Geert onderuit. Bom, trekt hij Geesje aan haar hand mee. Daar liggen ze allebei in de sneeuw. Dat is niet erg nu ze aan de nieuwe slee denken. Nu doet het vallen geen pijn. Geert drukt zijn hand op zijn jaszak. Daarin zit de portemonnee met geld voor de slee. Ze staan weer op, ze slaan de sneeuw van elkaars kleren. Dan gaan ze verder. . . toch een beetje voorzichtiger.

Met rode wangen staan ze in de winkel.

„Hebt u nog een slee voor ons?” vraagt Geert.

„Ja hoor, jullie zijn er vlug bij,” zegt de mevrouw achter de toonbank.

„Gelukkig,” zucht Geesje diep.

Geert betaalt bij de kassa, dan kunnen ze naar buiten. Daar staat de slee in de sneeuw. Geesje zit er al op en Geert trekt al aan het lange, sterke touw.

Ze spelen maar, die twee.

Ze sleeën maar.

Ze denken niet meer aan thuis, aan vader en moeder.

Geert vergeet de portemonnee terug te brengen, en dat heeft hij toch beloofd.

Om de beurt zijn ze trekpaard, om de beurt zijn ze koetsier. „Hop paard,” roept Geert tegen Geesje. Maar dat kleine paardje is niet zo sterk als het grote paard.

Kinderen uit de buurt spelen mee. Ze binden de sleeën aan elkaar vast.

Nu kunnen meer paarden trekken. Daar gaan vier sleeën achter elkaar aan. Ver schuift de laatste op zij in de bocht. Geesje valt er bijna af.

„Heerlijk,” roept ze, „toe maar.”

Zo spelen ze maar met de nieuwe slee! Eindelijk moeten ze toch naar huis. Daar ligt vader ziek in de slaapkamer. Daar zitten ze stil in de huiskamer. Ze slaan niet met de deuren en ze helpen moeder.

Als Geert en Geesje eindelijk slapen, valt er weer sneeuw. De volgende dagen kunnen ze met hun nieuwe slee blijven spelen. Ze spelen daar beneden op straat. Ver beneden hun huis op de achtste verdieping van het flatgebouw. Ver van vader die daar ziek ligt.

Vader hoort Geert niet, vader hoort Geesje ook niet. Hij slaapt maar, hij rust maar. De dokter kijkt blij naar moeder. „Dat gaat goed, mevrouw,” zegt hij tegen moeder. „Fijn dat de kinderen heerlijk buiten kunnen spelen. Nu is het stil in huis, die rust is goed voor uw man.” Moeder knikt, moeder kijkt ook blij. Vader is nog ziek, maar hij is ook een klein beetje beter.



Als de dokter weg is, is het ook stil in huis. Geert en Geesje zijn naar school. Deze morgen hebben ze school, vanmiddag hebben ze vrij. Dat is altijd zo op woensdag. Maar dan is het ook stil in huis.

Geert en Geesje zijn buiten. Moeder is bij vader op de kamer. Hij drinkt thee. Hij vraagt naar Geert en Geesje.

„Die spelen fijn buiten,” vertelt moeder. „Weet je nog, man, dat je ze een slee hebt beloofd?”

Dat weet vader nog.

„Nou,” vertelt moeder, „die hebben ze nu! Ze spelen er al een paar dagen mee. Iedere dag weer. Wat een schik hebben die twee daar op het grasveld een paar straten verder.”

„Daarom is het zo stil in huis,” begrijpt vader.

„Nou en of,” zegt moeder. „Je hebt zoveel geslapen en Geert en Geesje zijn zó moe na een lange dag spelen. Ze vallen bijna in slaap aan tafel.”

„Ligt er dan al zo lang sneeuw?” verbaast vader zich.

„Vanaf vrijdagmiddag al,” vertelt moeder. Ze praat zacht met vader over de dingen van de laatste dagen. Dagen waarop vader zoveel sliep. Ze vertelt dat ze opa en oma gebeld heeft om te zeggen dat hun zoon ziek is. Moeder vertelt nog veel meer, ook over Geert en Geesje.

„Wat ben ik een luilak,” zegt vader somber. „Ik werk niet, en nu slaap ik maar . . .”

„Moet ik nu echt boos worden?” dreigt moeder. „Eerst lekker uitrusten en dan komt de rest ook wel goed. Weet je nog, Kees, dat ik het opzegvers van Geert aan je voorlas?”

Vader knikt, hij weet het nog.

„Ik ken het nu uit m'n hoofd,” vertelt moeder. „Ik wil het nooit meer vergeten. Als je straks op bent, moet je er Geert maar eens naar vragen.”

Meer kan moeder er niet van zeggen, zacht gaat de bel. Moeder loopt de gang door. Ze doet de voordeur open. Daar staat het hoofd van de school.

„Dag mevrouw Jonkman,” groet hij moeder.

„Komt u maar verder,” nodigt moeder de meester binnen. Samen zitten ze in de huiskamer.

„Geert en Geesje waren druk met hun slee,” vertelt de meester.

„Ze hebben er heel veel schik mee,” weet moeder. „Maar ik heb ze er nog niet mee zien spelen. Ik kan hier niet weg.”

„Dan ga ik een poosje bij uw man zitten,” stelt de meester voor. „Ik zal hem echt niet vermoeien met veel te praten.”

„En ik dan?” vraagt moeder.

„Nou, dan kunt u even naar Geert en Geesje. Kinderen vinden het leuk als hun moeder komt kijken en meedoet.”

„Ja, dat doe ik,” geeft moeder toe. Ze brengt de meester naar de slaapkamer. „U wilt zeker ook wel een kopje thee?” vraagt ze.

„Graag,” antwoordt de meester.

Moeder brengt een tweede kopje thee voor vader en een kopje thee voor de meester. „Ik ga de jongens opzoeken,” zegt ze tegen vader. „De meester blijft een poosje bij je.”

„Dat is goed,” knikt vader vanuit de kussens.

Geert ziet moeder het eerst. „Hé mams,” schalt zijn jongensstem over de sneeuwvlakte. Hij staat met allebei zijn armen te zwaaien. Bom, daar ligt hij. Geert vergat dat de slee nog door gleed. De slee, met Geesje erop, glijdt tegen zijn benen. Geert valt en Geesje struikelt de slee af. Lachend helpt moeder hen overeind.

„Jouw meester is bij vader,” vertelt ze Geert. „Nu kan ik jullie ook eens bezig zien met de slee.” Ze trekken om de beurt en moeder holt mee.

„Zal ik jullie allebei eens trekken?” vraagt ze.

„Ja, ja,” roepen ze tegelijk.

Geesje gaat voorop en Geert gaat achter haar zitten. Moeder moet hard trekken om de slee op gang te krijgen, maar eindelijk gaat hij.

„Wat kunt u rennen,” roept Geesje luid. „Zo hard hebben we nog niet gesleed. Dat gaat fijn.”

Moeder stopt een hele poos later, hijgend van het harde lopen. Ze gooit het touw over Geesje en Geert heen. Nog een heel eind glijdt de slee door. Eindelijk stappen Geert en Geesje eraf.

„Nu u op de slee, dan trekken wij,” vraagt Geert, en moeder wil dat wel doen. Twee sterke paarden trekken aan de slee.

„Vort,” roept moeder. „Vort Geert, vort Geesje.”

Een poos later zegt moeder dat ze naar huis gaan.

„Nu al?” schrikken ze.

„Nu al?” vraagt moeder. „Ik ben hier al zeker een uur, de meester weet niet waar ik blijf.”

„Moeten wij ook al mee?” wil Geesje weten.

„Ja hoor,” besluit moeder. „Breng de slee maar in de kelder en dan gaan we naar boven.”

Ze lopen met z'n drietjes op huis aan.

„Vader is ziek,” zegt Geert, „en toch is het veel fijner dan toen . . .”

Moeder begrijpt Geert goed. „Ja, vader is ziek, maar hij wordt beter, Geert. Vader kan nu ook weer beter denken. Het is toch wat, vader is ziek, en ik ben hier met jullie aan het spelen.”

Geert en Geesje horen weer een blijde lach van moeder.

„Maar nu is het niet zo erg meer thuis,” zegt Geert weer. Zijn ogen stralen van blijdschap.

„En toch is vader werkeloos,” zegt Geesje eigenwijs.

„Ja, dat is verdrietig,” geeft moeder toe. „Maar daar kan vader straks ook rustiger over denken, vast wel. Weet je wat, Geert, zeg jij je opzegvers maar weer eens bij vader op. Vader durft weer te geloven. Dan is werkeloos zijn nog heel erg, maar toch anders.”

Moeder knijpt in de handen van Geert en Geesje, zo blij is ze. Dan wacht ze even op Geert die de slee wegbrengt. Daar is hij al, samen gaan ze met de lift omhoog. Samen lopen ze over de galerij.

„Zacht doen, hoor,” waarschuwt moeder Geesje als die op de bel wil drukken. Dat moet wel, moeder heeft vergeten een sleutel mee te nemen. Zacht klinkt de bel door hun huis, de meester hoort het. „Daar zijn uw vrouw en kinderen,” zegt hij tegen vader, dan loopt hij naar de deur. „Zo,” groet hij kort. Hij ziet de rode wangen van moeder en Geert en Geesje. Zacht lacht hij. „Jullie hebben hard gerend, hè?” vraagt hij. De meester plaagt. Hij doet of hij boos is. „Jullie hebben niet aan een zieke man en vader gedacht,” broemt zijn zware stem.

„Nee,” zeggen ze eerlijk.

„Geeft niet, hoor. Nog een poosje, en jullie vader is weer beter.” Ook de meester kijkt er blij bij. Hij gaat vader groeten, hij wil nu naar huis.

„Dag zieke meneer Jonkman,” grapt hij. „Nog even, dan bent u weer beter. Ga nog maar heerlijke plannen maken met elkaar.”

„Wat bedoelt u?” vraagt moeder nieuwsgierig.

„Vraag dat maar eens aan uw man, vanavond,” laat de meester moeder nieuwsgierig achter. „Zo, schavuiten, morgen zie ik jullie weer op school,” groet hij Geert en Geesje.

„Dag meester.”

Dan dekken ze de tafel voor het avondeten.

Ze doen het terwijl vader en moeder zacht met elkaar praten.

„Wat zou de meester bedoelen?” vraagt Geesje aan Geert.

„Wist ik het maar,” antwoordt die.

Zachtjes werken ze door.

Zachtjes, want vader is nog steeds ziek.

## 6. Een brief voor opa en oma

De sneeuw is weg!

De wind is van het noordoosten naar het zuidwesten gedraaid. Warme lucht stroomt het land binnen en de zon schijnt zo nu en dan. Daar kan de sneeuw niet tegen, ze smelt weg. De nieuwe slee staat in de kelder.

„Het moet nog echt winter worden,” troost moeder Geert en Geesje. „Echt winterweer krijgen we pas in januari of februari.”

„Dan kunnen we de slee weer gebruiken,” zegt Geesje, en ze laat zich troosten. Ze moppert niet meer omdat de sneeuw weg is, ze speelt in de huiskamer.

Geert is bij vader in de slaapkamer. Geert vertelt van school en van het spelen met de slee, de sneeuwbalgevechten. Hij vertelt hoe ze iedere dag oefenen voor het komende kerstfeest. Sommige kinderen zeggen een tekst op, anderen een opzegvers zoals hijzelf. Weer anderen zingen een vers, soms zullen ze allemaal tegelijk zingen. „Dat is een . . . décla . . . décla . . .,” zegt Geert.

„Wat doe jij nu?” vraagt vader. „Zeg je je opzegvers nu op of zing je het? Welke wijs is het ook weer?”

„Het is de wijs van psalm 22,” vertelt Geert. Hij wil het ook wel zingen in plaats van opzeggen, maar dan moet hij de wijs veel beter kennen. „Nou, je ziet maar, Geert,” zegt vader. „Hoe je het ook doet, het is een mooi vers. Dat vers moeten we maar nooit meer vergeten. Ik was erg dom dat ik het vergat. Ik had meer verdriet dan God me te dragen geeft.”

„Dat begrijp ik niet,” zegt Geert eerlijk.

„Nou,” zegt vader, „ik ben werkeloos, Geert. Dat is heel, heel erg. Maar ik ging mezelf zitten beklagen. Ik dacht helemaal niet aan al het goede dat we jarenlang hadden ontvangen. Ik zag niets meer in de toekomst. Dan wordt het allemaal erger dan het al is. Dan ga je rare dingen doen. Als je werkeloos bent, mag je vragen toch weer werk te krijgen, dan mag je je verdriet en je zorg aan de Here Jezus Christus vertellen. Dan heb je dat werk wel niet direct, maar je mag en moet geloven dat God het toch weer geven wilt. Dat geloofde ik niet meer. Er is een ander versje dat zegt:

Een mens lijdt dikwijls het meest  
door het lijden dat hij vreest  
En nimmer op komt dagen

Dus heeft hij meer te dragen  
Dan God te dragen geeft.”

„Mams zei al,” flapte Geert eruit, „mams zei al dat u weer beter zou worden èn dan ook over het werkeloos-zijn rustig zou kunnen praten.”

„Jullie kletsen over me, hè?” zegt vader met een donkere stem, de stem die hij heeft als hij boos is. Maar zijn ogen lichten blij op, Geert ziet het. Vader is niet echt boos!

„Nee hoor,” zegt Geert. „Maar Geesje en ik zijn blij dat het thuis weer fijn is. Nu krijgen we weer betere cijfers op school.”



Vader drukt de arm van Geert. „Was het zo erg, Geert?” vraagt hij zacht.

Daar weet Geert geen antwoord op. Hij zit zonder een woord te zeggen op de rand van vaders bed. Het is stil in de slaapkamer.

„Het is fijn dat jullie het thuis weer prettig vinden,” zegt vader dan.

„Jullie hebben een fijne meester. Die heeft me goed geholpen, Geert.”

Geert knikt, hij weet het.

„Zeg je opzegvers nu maar op, Geert. Dan ga ik daarna weer wat rusten, ik word erg moe.”

Geert gaat keurig rechtop staan, net als voor de klas. Hij kent het vers nu uit z'n hoofd.

„Wie durft geloven?” zegt vader Geert na. Dan trekt hij zijn oudste aan het haar. „Bedankt, Geert. Ik ga nu rusten.”

„Daaag,” groet Geert. Zacht sluit hij de deur achter zich.

„Zo, bij paps geweest?” begroet moeder hem in de huiskamer.

„Ja,” zegt Geert, „ja mams. Hij wil nu een poosje slapen.”

„Dan zullen we maar stil zijn,” meent moeder.

Dat wil Geert wel. „Wat zal ik dan eens gaan doen?” vraagt hij zichzelf hardop af.

„Ik heb een mooi werkje. Schrijf jij maar eens een brief naar opa en oma. Dan mag je vragen of we mogen komen.”

„Hoi,” wil Geert roepen, maar moeder legt haar hand op zijn mond.

„Stil, laat Geesje het nog maar niet horen,” fluistert ze. „We vertellen het haar wel als opa en oma ons geschreven hebben dat we mogen komen.”

Moeder zoekt een schrijfblok en een ballpoint en een enveloppe op.

„Ik zal het adres wel op de enveloppe schrijven,” belooft ze. „Maar een brief schrijven kun jij wel.”

„Wat moet ik er dan boven zetten?” wil Geert weten.

„Natuurlijk „lieve opa en oma,” net als anders,” zegt moeder. Je hebt het toch al een paar keer eerder gedaan en oma was er wát trots op dat jij dat al kon.”

Geert knikt.

Het is stil in huis. Geen storm raast om het flatgebouw, geen storm waait meer in het hart van Geert. Buiten valt een motregen zacht over de stad. Binnen werkt moeder in de huiskamer, ze maakt een rok voor Geesje. Geesje speelt met haar poppen. Vader slaapt, dat is goed voor zieke mensen! En Geert . . . Geert schrijft! Zijn tong gaat heen en weer tussen zijn lippen. Een brief schrijven is erg moeilijk als je elf jaar oud bent, heel erg moeilijk.

„Toe maar,” helpt moeder. Ze zit aan de andere kant van de tafel met



haar naaiwerk. „Toe maar, Geert, schrijf maar dat Geesje met haar poppen speelt en een nieuwe rok krijgt. Dat vader aan het beter worden is en nu lekker slaapt. Dat jullie je best doen op school.” Iedere keer als Geert stopt, noemt moeder weer iets anders. Dan denkt Geert erg diep na en schrijft weer een paar zinnen op. Dan zijn er weer een paar regels van zijn blaadje vol. Zo doen ze het toch een beetje samen, moeder en Geert. Ze doen het terwijl vader slaapt en Geesje speelt. Soms loopt Geert naar moeder toe, dan laat hij weer een stukje van de brief lezen. Het wordt een heel lange brief. „Knap hoor,” vindt moeder. „Schrijf maar dat jullie vrijdag 17 december op school kerstfeest vieren. Dat je daaraan meedoet.”

Het is verder stil in de kamer. Geert schrijft maar. „We hebben ook kerstfeest. Ik doe mee. Ik mag een vers opzeggen of zingen. Dat feest is op vrijdag 17 december. Nu moet ik u van moeder vragen of we dan zaterdag 18 december bij u mogen komen logeren. Wij allemaal. En heel erg lang, als het mag tot maandag 3 januari. Dan is het al nieuwjaar. Ik hoop dat het mag, Geesje en ik willen heel graag naar u toekomen. Dan zullen we oom Henk helpen als hij in de stal werkt. Ik hoop dat het dan hard stormt, dan zwiepen de takken en dan kreunen de bomen bij jullie in de tuin. Dat hoor ik graag, maar hier op de flat is storm niet fijn. Misschien ligt er wel sneeuw, dat zal mooi zijn. Dan wil ik met opa het bos in. U vertelt altijd dat het dan zo mooi in het bos is, maar ik heb het nog nooit gezien. Vader slaapt, hij wordt echt weer beter. Ik heb mijn opzegvers voor hem opgezegd. Ik zal het ook opzeggen voor oma als we mogen komen. Echt hoor. Daaaag daaag.”

Moeder leest de lange brief. „Wat goed zeg, Geert. Jij weet een heleboel te vertellen.”

„Toch schrijft u er nog wat onder,” sputtert Geert als hij moeder ook een paar regels op het vel papier ziet schrijven.

„Ja, maar dat zijn nog een paar vragen van mij aan opa en oma,” stelt moeder Geert gerust. „Ik ga echt jouw brief niet overschrijven, hoor.”

Dan is moeder ook klaar met schrijven. Ze vouwt het papier in vieren. Ze stopt de brief in de enveloppe. Ze schrijft de naam en het adres van opa en oma op de enveloppe. Dan plakt ze de enveloppe dicht.

„Nu nog een postzegel,” zegt Geert.

„Die heb ik niet. Trek er maar een paar uit de postzegel-automaat.” Geert weet die automaat wel, net om de hoek van het flatgebouw. Daar staan ook de brievenbussen. Hij pakt zijn jopper uit de gang.

„Waar ga je heen?” vraagt Geesje als ze ziet dat Geert zijn jas aantrekt.

„Een brief naar de brievenbus brengen,” zegt Geert tegen zijn zusje.

„Mag ik mee?” vraagt Geesje. Ze wil ook nog wel even naar buiten.

„Het motregent zo, je wordt helemaal nat,” remt moeder haar wat af.  
„Het is niet zo ver, om de hoek maar,” probeert Geesje toch toestemming te krijgen.

Geert wacht niet op moeders antwoord. „Kom maar,” zegt hij. Zacht gaan ze samen over de galerij. Zachtjes, want vader slaapt! Ze gaan de tussendeur door en zijn dan in de trappenhal. De lift staat open op hun verdieping.

„We gaan met de lift, Geert,” roept Geesje. Ze loopt er zo maar in.  
„Wie laat er nu een lift openstaan?” vraagt Geert zich af. Hij trekt de deur achter zich dicht. Hij drukt op de knop „B” van „begane grond.” De lift zakt al naar beneden, hij stopt. Geert en Geesje gaan eruit. Ze rennen weer, die twee. Ze rennen door de motregen en Geert stopt de brief goed onder zijn jopper.

„Mag ik het geld in de automaat stoppen?” bedelt Geesje.  
Maar Geert wil het zelf doen. „Jij mocht mee, ik moest het doen,” verdedigt hij zichzelf.

„En ik wil het,” stampvoet Geesje.

„Kat,” zegt Geert, „kat, jij mag nooit meer mee.”

Ze duwen elkaar. Ze stompen elkaar. Opeens hebben ze ruzie, Geert en Geesje. Geesje stompt juist als Geert de eerste gulden in de gleuf wil stoppen. Hij mist de gleuf en de gulden schiet uit zijn hand. De gulden rolt over de tegels en valt in het gras neer. Ze schrikken allebei.  
„Sukkel,” scheldt Geert. „Sukkel, straks zijn we die gulden kwijt. Wat zal moeder dan boos zijn!”

Geesje hoort de woorden van Geert, ze denkt aan andere woorden van moeder. Dat vader werkeloos is, dat ze nu minder geld ontvangen. Dat ze zuinig moeten leven. Ze schrikt, Geesje. Ze schrikt heel erg. Tranen springen in haar ogen.

„Zoek toch,” moppert Geert.

Samen zoeken ze. Samen gaan ze voorzichtig met de vingers door het natte gras.

„k Heb hem,” roept Geert. Blij steekt hij de gulden omhoog. Voorzichtig staan ze nu bij de postzegel-automaat.

„Gelukkig,” zegt Geesje. Ze zegt het zó blij, dat Geert zijn boosheid vergeet.

„En of,” zegt hij ook blij. „Stop jij de tweede gulden er nu maar in.”

„Als . . . als . . .,” zegt Geesje.

„Wat als?” wil Geert weten.

„Als de gulden zoek gebleven was,” fluistert Geesje, „dan hadden we nog zuiniger moeten leven.”

„We hebben het nog goed. We hebben wat minder, maar we zijn niet zo arm als de arme mensen in andere landen,” vertelt Geert haar. Hij

heeft het moeder horen zeggen.

„O,” zegt Geesje, „gelukkig voor paps en mams. Maar ik zal wel beter oppassen.”

Geert heeft de postzegels in een mapje. Hij scheurt er één af, die plakt hij op de enveloppe. De enveloppe gaat in de brievenbus „overige bestemmingen.”

„Wat staat daar?” vraagt Geesje.

„Die brievenbus,” wijst Geert, „die is voor de post die hier in de stad en de omgeving bezorgd moet worden. Deze brievenbus, „overige bestemmingen” is voor al de andere post, ook voor opa en oma. Die wonen toch ver weg.” Zoals vader het hem een keer verteld heeft, zo vertelt hij het aan Geesje. Ze horen de brief in de brievenbus vallen. „Dan zit er nog niet veel post in,” bedenkt Geesje. Dat denkt Geert ook. „Die voor opa en oma lekker wel,” roept Geesje. „Nu krijgen ze onze brief.”



„En wij krijgen dan weer een brief van hen, en dan gaan...”  
Verschrikt houdt Geert zijn mond dicht. Bijna heeft hij zich versproken.

„Wat gaan wij dan doen?” vraagt zijn zusje. Geesje heeft wel gehoord, wat Geert zei.

Geert denkt, denkt... Hij weet het! „En dan gaan wij hun weer schrijven, en dan krijgen wij weer een brief.”

„Flauwerd,” zegt Geesje, „dat kost veel te veel geld. We hebben niet veel geld. Paps is ziek en hij is ook werkeloos.”

„Paps wordt beter en paps krijgt vast weer werk,” is het weerwoord van Geert.

„Paps slaapt nog,” gaat Geesje door.

„En daarom wordt paps weer beter, dan krijgt hij ook best weer werk. Paps is een goede vakman zegt moeder altijd,” bekvecht Geert terug.

„Jij moet altijd gelijk hebben,” foetert Geesje.

Maar Geert hoort het niet meer. Hij is weggerend, de hoek om. Hij stuift het flatgebouw binnen. Hij weet een plekje waar hij zich verstoppen kan. Hij hoort Geesje aankomen, hij drukt zich goed tegen de muur. Ze roept hem, maar hij antwoordt niet. Hij hoort zijn zusje de trap opgaan. Zacht sluipt hij achter haar aan. Iedere keer verdwijnt ze om een hoek om een volgende trap op te gaan. Dan gluurt Geert om de hoek en gaat ook hij verder. Hij ziet een steentje liggen. Hij raapt het op en gooit het naar de plek waar hij Geesje hoort. Het steentje botst tegen een stenen trap en valt dan een paar treden voor Geesje neer. Ze schrikt. „Geert,” roept ze met een bange stem. „Waf,” blaft Geert als een hond achter haar.

„Gemenerd, je laat me schrikken,” huilt Geesje bijna.

„Het was maar een grapje,” sust Geert de ruzie. Samen gaan ze verder. Samen komen ze weer op de stille galerij. Samen gaan ze weer naar binnen.

„De brief is gepost,” vertelt Geert.

„Bedankt, Geert,” zegt moeder. „Opa en oma zullen blij zijn met de brief, vast. Ze waren zo ongerust over paps. Nu lezen ze dat vader weer helemaal beter wordt.”

## 7. De schoolrapporten

Het heeft gesneeuwd vannacht! Geert en Geesje kunnen de slee weer ophalen uit de kelder onder het hoge flatgebouw waarin ze wonen. Er ligt een dik pak sneeuw, en de sneeuw plakt flink. Op straat rijdt een auto met pekelzand. Dat wordt gestrooid om de straat weer sneeuwvrij te krijgen.

„Is de straat weer sneeuwvrij, dan gebeuren er minder ongelukken met auto's, motors en brommers,” vertelt Geert aan Geesje. „Het geeft lekker niets als dáár de sneeuw weggaat, er blijft genoeg ruimte over om heerlijk te slecën.”

„Zo is het,” zegt moeder. „Maar jullie moeten nu wel opschieten, anders komen jullie te laat op school.” Moeder is meegegaan naar beneden om hen te helpen bij het ophalen van de slee. Dat is maar goed ook, het heeft langer geduurd voor ze de slee buiten hadden dan ze dachten. Moeder is meegegaan, vader ligt toch nog heerlijk te slapen. Die komt straks uit bed als Geert en Geesje naar school zijn.

„Het gaat goed met vader, hè mams?” zegt Geert.

„Ja hoor, gelukkig wel,” zegt moeder.

„Maar hij ziet wel wit en z'n ogen kijken nog niet blij,” zegt Geesje, een beetje eigenwijs.

„Och jij, vader is weer stukken beter. Hij is erg ziek geweest en dan duurt het altijd een hele poos voordat je weer helemaal opgeknapt bent. Het komt best goed,” zegt Geert tegen zijn zus.

„Geert heeft gelijk, hoor Geesje, vader maakt het stukken beter. Schiet nu maar eens op. Ga op de slee zitten, dan kan Geert je naar school trekken.”

Geert pakt het touw op, hij trekt iets te snel en Geesje schiet achterover de slee af en de sneeuw in.

„Gemenerd,” roept ze meteen, „dat deed je erom.”

„Nietes,” zegt Geert, „je moet beter vasthouden. We moeten opschieten, willen we geen straf krijgen voor te laat komen.”

Geesje gaat nu beter op de slee zitten en houdt zich steviger vast met de in wanten gestoken handen. Roef, daar glijdt de slee over de sneeuw, en Geert heeft meteen goed de gang erin. Moeder ziet hen gaan, even later zijn ze al niet meer te zien. Moeder gaat met de lift naar de achtste verdieping van het flatgebouw. Ze loopt over de galerij naar hun woning. Beneden haar liggen de witte daken en grasvelden. De straten worden modderig en vies. Ze kijkt maar even, want de koude wind snijdt haar in het gezicht. Ze wil naar binnen, daar is het

heerlijk warm.

Dàar is vader. Moeder hoort hem in de douche en later in hun slaapkamer.

„Ben je niet wat vroeg het bed uitgekomen, Kees?” vraagt ze.

Maar vader zegt dat hij toch niet meer slapen kan en als moeder de kamer inkomt, begrijpt ze meteen waarom. Op de tafel ligt de post al. Die heeft vader opgeraapt in de gang. Moeder ziet naast de krant drie enveloppes liggen. Moeder begrijpt. Weer drie berichten dat ze vader bedanken dat hij bij hen wilde werken, maar dat een ander die baan heeft gekregen.

Ze hoort vaders droeve stem: „Het ergste is dat je zo wel overbodig moet gaan voelen.”

„Toe Kees,” helpt moeder hem, „denk maar aan het opzegversje van Geert. Ondertussen maak ik een beschuit voor je klaar. Wat wil je erop, jam of suiker?”

„Ik kan dat zelf wel doen,” zegt vader.

„Natuurlijk, maar een beetje mag ik je toch nog wel verwennen. Je bent weer bijna helemaal beter . . . bijna!” Ze lacht naar vader en drukt een zoen op zijn lippen. Moeder is zo blij omdat vader weer beter wordt, ze kan de slechte inhoud van die brieven niet het allerverdrietigste vinden. „Er zijn erger dingen in het leven,” zegt ze. „Je zult invalide zijn of we zouden één van de kinderen naar het ziekenhuis moeten brengen: heel erg ziek. Denk daar eens aan, man!”

Ze zet het bordje met de beschuit voor vader neer, ze pakt de brieven weg. Ze brengt een vers kopje thee.

Vader begrijpt dat moeder hem zo helpen wil. Hij pakt haar hand, hij drukt die even hard. Hij lacht even naar haar.

„Kijk, je kunt weer lachen, je wordt vlug helemaal gezond,” grapt moeder. „Denk maar aan Geert en Geesje, die brengen vanmorgen hun rapporten mee,” herinnert ze hem aan dat grote gebeuren. „We zullen hen maar niet te zwaar straffen als ze lagere cijfers hebben.”

„We straffen helemaal niet. Ik heb goed begrepen van de meester dat het mijn schuld is dat Geert en Geesje minder goede cijfers hebben gehaald,” zegt vader.

„Gelukkig,” zucht moeder, „gelukkig Kees, dat je het ziet. Daar heb ik op gehoopt en voor gebeden. Het is een goed teken, je wordt al gezonder!”

Op school krijgen Geert en Geesje hun rapport. Ieder in zijn eigen lokaal. Allebei kleuren ze als ze de lijst met cijfers zien. De rapporten zijn helemaal niet zo mooi als anders. Geert telt de vakken waarvoor het cijfer lager is dan op het vorige rapport. Het zijn er vier, maar het

zijn zeven punten lager. Geesje telt ook de vakken die minder goed zijn. Het zijn er ook vier, en het kost haar vijf punten!

Toch lachen de meester en de juffrouw naar hen. Ze zeggen bijna hetzelfde: „Het valt nog mee, hè? Het volgende rapport kan weer heel wat beter zijn.”

„Het valt helemaal niet mee,” stuift Geert op, en in haar klas zegt Geesje helemaal niets terug. Dan wordt er in de klassen naar elkaars rapport gekeken.

„Nu ben ik de beste van de klas,” zegt Jaap Termeulen tegen Geert. En dan roept hij dat erge ook meteen door de klas! „Nu ben ik de beste van de klas, nu heb ik het mooiste rapport!”

Geert wil wel in de grond kruipen van ellende.

Maar de meester helpt hem: „Heeft jouw vader geen werk, Jaap? Is jouw vader erg ziek geweest?”

Het wordt stil in de klas. Geert kijkt naar zijn meester, zijn ogen zeggen: „Dank u.” Maar niemand ziet het. Geert moet opeens aan zijn opzegversje denken: „Wie durft geloven”.

Hij weet het opeens: hij zal zijn best blijven doen, en het is helemaal niet erg dat een ander nu mooiere cijfers heeft dan hij.

„Misschien zijn er nog wel meer die nu een mooier rapport hebben dan ik,” zegt hij tegen Jaap Termeulen.

„Daar geloof ik niets van. Jij was altijd de beste en ik de tweede van de klas.”

„En toch heeft Geert gelijk, Jaap,” zegt de meester. Hij komt bij hen staan. „Niet jij bent nummer één, maar Wiebe van Noort. Jij bent altijd de tweede, jammer voor je!”

„Dan wil ik dat rapport van Wiebe wel eens zien,” valt Jaap Termeulen uit tegen zijn meester. Dat dit kan gebeuren, kan hij niet geloven.

„Kom eens hier, Wiebe,” gebiedt de meester Wiebe van Noort. Ze mogen dat rapport zien, allemaal. Ze staan tegen elkaar te dringen en over elkaar heen te hangen om de cijferlijst die de meester hun voorhoudt maar goed te kunnen lezen. „Knap gedaan van Wiebe,” zegt er één, en de anderen vallen hem bij.

Jaap Termeulen mokt wat na. Ondertussen bekijken de leerlingen in de klas van Geesje elkaars rapport ook. Ook daar zijn blijde en droeve gezichten. Er zijn ook jaloerse gezichten, in beide klassen. De meester ziet het en de juffrouw ziet het ook. Opnieuw zeggen ze bijna hetzelfde: het cijfer zegt niet alles. Een goed cijfer is mooi, maar een laag cijfer met hard werken verkregen is even mooi. Misschien wel mooier. „Jullie moeten niet jaloers op elkaar zijn. We moeten blij zijn met degenen die blij kunnen zijn en meeleven met die anderen die vandaag

een beetje verdrietig naar huis gaan. Voor al het werk op school is toch iedere dag gebeden, de één heeft beter zijn best gedaan dan de ander, dat is waar. Maar over al die arbeid ligt zegen, gelukkig ook vergeving voor nalatigheid ook om Jezus'wil," zegt de meester nadrukkelijk. „Het is allemaal niet zo vreemd dat Geert in onze klas dit jaar niet de eerste is en dat zijn zusje in een lagere klas ook minder mooie cijfers heeft. Hun vader raakte zo maar opeens zijn werk kwijt. Werk dat hij zo heel erg graag deed. Daarna werd hij al even plotseling ziek. Gelukkig gaat het nu weer veel beter. Waar of niet, Geert?"

Geert kleurt diep. Even slaat hij zijn ogen neer, maar dan klinkt in hem die regel weer: „Wie durft geloven?" Hij kijkt de meester aan en daarna kijkt hij de klas rond. Hij ziet alle jongens en meisjes. „Ja," zegt hij. „Ja, vader is zonder werk. Hij is ook erg ziek geweest. Nu wordt hij weer beter, helemaal. Hij zal vast wel weer werk krijgen ook. Thuis bidden we daar iedere dag om."

Dan is het stil in de klas.

Heel erg stil.

De meester kan sinds lange tijd wel een speld op de vloer horen vallen. Hij laat die stilte even in het leslokaal hangen. Dan sluit hij aan bij de woorden van Geert. „Dat is goed gezegd, jongens en meisjes. Dat is goed gezegd door Geert. We leren toch voor de komende kerstviering een declamatie. Daarin zal Geert een vers opzeggen. Daarin staat ook: „Wie ziet in hem Gods machtig'arm van boven tot ons gestrekt?" Nu, God zorgt zeker ook voor de vader en moeder van Geert en Geesje, en al die anderen bij wie in huis ziekte is of verdriet omdat er geen werk is. Zulke dingen mag men tegen de Here zeggen, Hem op hulp vragen."

„Hè, zó heb ik dat vers niet begrepen," zegt één van de meisjes in de klas.

„Maar Geert heeft wel gelijk. Het is maar goed dat we er met elkaar nog eens over praten. We geloven dat God voor ons zorgt in goede, maar ook in kwade dagen. Op zijn tijd helpt Hij dan ook. Dat gelooft Geert, dat geloven we toch allemaal? Natuurlijk!"

Als de school uit is, vergelijken Geert en Geesje hun rapporten. „De één zeven, de ander vijf punten achteruit," telt Geert.

„Wat zal vader wel zeggen?" vraagt Geesje. Er klinkt angst door in haar stem.

„Ik weet het niet," zegt Geert eerlijk. „Ik weet het niet, maar we hebben ons best gedaan. En onze meester heeft in de klas verteld hoe het gekomen is dat ik niet meer de beste van de klas ben. Dat het ook helemaal niet erg is. Dat een minder goed cijfer, waarvoor hard



gewerkt is, mooier is dan een gemakkelijk verkregen cijfer.” Hij probeert zich flink te houden tegenover zijn zus, maar de slee glijdt lang zo snel niet als toen ze naar school toe gingen.

„Geert en Geesje zijn laat,” moppert moeder acht hoog in hun flatwoning. Ze heeft het eten al op tafel staan, en nog zijn die twee niet thuis. Moeder denkt er op dit moment niet aan dat Geert en Geesje vanmorgen hun rapporten krijgen. Ze is druk geweest met haar werk, ze wil nu ook op tijd eten. Moeder houdt van regelmaat. Dan hoort ze hen op de galerij. Moeder heeft heel goede oren; ze hoort het geschuifel van rubberlaarzen. Ze heeft de deur al open voordat Geert of Geesje kunnen aanbellen. „Zo, komen jullie nog, het eten staat al koud te worden,” zegt ze, en ze groet niet eens vriendelijk.

Geert en Geesje zeggen niets, ze duwen allebei hun rapport in moeders handen. Dan doen ze heel stil hun joppers uit en hangen die aan de kapstok.

„Maar dat is waar ook, jullie zouden vanmorgen jullie rapporten krijgen! Vader en ik hebben er nog wel over gesproken. Ik was het door het werk helemaal vergeten. Dan zullen we er nu eens vlug naar kijken en zien of de meester echt zo bang hoefde te zijn voor jullie rapport. Ik denk dat het nog best meevalt. Jullie hadden zulke mooie rapporten. Met heel wat minder mooie cijfers gaan jullie nog wel over.” Moeder zegt het opeens zo opgewekt, en met een lach stapt ze de kamer binnen. „Kees, hier hebben we de rapporten, geen wonder dat die twee wat later zijn, die moesten eerst even de cijfers van de andere kinderen zien.”

„Of ze waren een beetje bang om naar huis te komen.” Vader zegt het zo maar opeens alsof hij in hun hart heeft gekeken. Dan is het stil in de kamer. Moeder doet allebei de rapporten uit de plastic mapjes. Ze ziet hoe Geert zeven en Geesje vijf punten is achteruitgegaan. Ze schrikt er toch ook van, Geert ziet het. „Nu mam, wat zeg je ervan?” „Als ze die zeven en vijf puntjes weer voor een deel ophalen, gaan ze vlot over. Gelukkig valt het mee. We moeten maar blij zijn dat de meester ons zo geholpen heeft door tijdig te komen waarschuwen.” Vader drukt zijn bril wat steviger op zijn neus. Vol spanning kijken Geert en Geesje naar hem. Als vader dat doet. Schrik trekt door hen heen. Vooral Geert is bang voor één van de vele boze uitbarstingen van zijn vader, zoals enkele maanden geleden. Zou zo iets terugkomen? Hoe zal vader reageren? Vaders vingers glijden langs de rijtjes met cijfers. „In ieder geval hebben jullie een even goed cijfer voor gedrag en vlijt, dan komt het met die andere cijfers ook wel goed. Ik zal proberen het thuis weer gezelliger te maken. Jammer voor jullie, maar het is meer mijn schuld dat jullie rapporten zoveel minder zijn.”

Zo'n antwoord hebben ze niet verwacht. Het wordt Geert opeens allemaal te veel. Hij rent naar de driezitsbank in de voorkamer en huilt daar. Ze schrikken er allemaal van! Ze staan bij hem. Moeder strijkt hem over het haar.

Even later vertelt hij, er tussendoor nasnikkend, wat de meester allemaal op school gezegd heeft. Dat ze toch wel bang waren om naar huis te komen met deze slechte cijfers.

Vader en moeder vergeten het eten op tafel dat al kouder wordt. Ze praten over de cijfers die beter zullen worden, en over het kerstfeest dat morgen op school gevierd zal worden. Moeder gaat er in ieder geval naar toe. Nog een dag later zullen ze met z'n allen naar opa en oma gaan. Ze waren van harte welkom, heeft oom Henk toch geschreven als antwoord op de brief van Geert. Dat wordt een lange treinreis! En daarna haalt oom Henk hen van het station in Winterswijk.

„Gaan we niet met onze eigen auto?” vraagt Geesje. Ze vergeet opeens haar rapport.

„Nee hoor,” zegt moeder, „we gaan met de trein. Die verre reis achter het stuur is voor paps te vermoeiend.”

„Fijn,” roept Geesje. „Fijn, dan zitten we weer eens echt lang in de trein, Geert.”

Verder komt ze niet.

„Ons eten,” schrikt moeder. „Het staat daar allemaal koud op tafel. „En onze tijd,” zegt vader. Hij wijst naar de klok die aan de muur hangt. „Laten we maar vlug een boterham eten, dan maak je van dit eten voor vanavond maar een lekker hapje. Je kookkunst is uitstekend, dat weten we allemaal.”

Dat is de beste beslissing. Geert en Geesje mogen moeder snel even helpen wat boterhammen te smeren en te beleggen. „Een glas koude melk kan wel voor een keer,” meent vader. Hij schenkt de glazen al vol uit een fles die hij uit de koelkast heeft gepakt.

„Nu moet alles wel vlug, maar toch eerst eerbiedig bidden,” zegt moeder. Vader bidt het gebed dat de Here Jezus ons geleerd heeft. Zijn stem klinkt zachter dan anders en veel eten doet hij niet. Moeder bemerkt het, moeder ziet het, vader heeft moeite met dit moment.

Maar Geert en Geesje horen en zien het niet. Geert jaagt zijn zusje op. „Nog maar drie minuten,” zegt hij. Hij veegt de broodkruimels al van zijn lippen. „Voor deze keer mogen jullie stil voor jezelf danken. Als jullie weg zijn, zal vader met mij nog bijbellezen,” beslist moeder.

„Dat is maar raar,” zegt Geert terwijl hij zijn jopper aandoet.

„Dat is het ook, Geert, en we moeten oppassen dat het niet weer gebeurt,” geeft moeder hem gelijk.

Dan laat ze hen weer uit. „Morgen moeten we de rapporten weer inleveren,” roept Geert nog.

Moeder begrijpt hem. Ze vraagt later op de middag aan vader of hij zijn handtekening op de rapporten wil zetten. Dat hoort er nu eenmaal bij.

„Dan doe ik toch nog iets nuttigs,” zegt vader.

„Zeg dat nu niet zo, Kees,” probeert moeder hem te helpen. Ze begrijpt hoe moeilijk het voor haar man is.

Dank zij de meester is alles nog minder erg afgelopen, anders . . . Moeder wil er niet aan denken. „Toe, ga nu nog wat rusten,” raadt ze vader aan. Hoe vlugger beter, hoe fijner voor ons allemaal.”

En buiten? Buiten glijdt de slee in snelle vaart naar school. Het sneeuwt weer. Geert kent de weg waar steeds sneeuw ligt. Niet één keer blijven de blanke ijzers steken in gras of op een tegel. Ze zijn door het harde hollen op tijd op school. Geert hijgend van het harde lopen. Geesje heeft het koud omdat ze de hele weg op de slee gezeten heeft.

„Beweeg je armen maar eens goed,” zegt Geert.

„Dat doen meisjes niet,” zegt Geesje, en ze weigert de armen heen en weer te slaan.

„Dat heb je mis, ik heb het oma zo vaak zien doen.”

Dan gaat de schoolbel. De klassen vormen zich tot rijen en rij voor rij gaat naar binnen. Iedere klas naar haar eigen lokaal. De meesters en de jufs horen de eerste opmerkingen over de rapporten, thuis.

„Vader was blij dat we goede cijfers hadden voor gedrag en vlijt,” vertelt Geesje haar juf. „Nu komt het met het andere ook wel goed, zei mijn vader.”

„Zo is het,” geeft de juffrouw haar een klap op de schouder.

„Volhouden, Geesje, dan komt alles weer goed.”

Dat krijgt Geert ook te horen van zijn meester. Hij gelooft het zelf ook, maar het rapport . . . nee, het maakt hem niet blij. Hij besluit op school niet meer te denken aan de narigheden thuis.

Vol aandacht luistert hij naar de geschiedenisles.

## 8. *Op reis*

De trein rijdt maar langzaam over de rails. Rondom is de wereld wit. Een koude, harde oostenwind jaagt steeds maar sneeuwvlokken aan. Ze dwarrelen neer, ze spatten uiteen op de ruiten van de treincoupé. Geert en Geesje zien niet veel van wat er buiten allemaal gebeurt. De ruiten zijn aan de binnenkant beslagen en aan de buitenkant kleeft de sneeuw er tegenaan. Buiten is ook niet veel te zien.

„Eén witte vlakte,” zegt moeder als ze toch door een klein kiertje heeft kunnen gluren. „Wat wonen de mensen op die boerderijtjes nu eenzaam.”

„Hier rijdt geen auto met pekelsand, hè paps?” vraagt Geesje aan vader.

„Nee,” zegt vader. „Nee, die auto’s rijden alleen op de snelwegen en de wegen tussen de dorpen, maar niet op de polderwegen en de weggetjes naar alle boerderijtjes en huisjes op het platteland. Nu moeten die mensen zelf maar zien dat ze door de sneeuw in het dorp komen.”

„Dat is ook geen pretje voor de postbode, de dokter . . .,” wil Geert een zin afmaken. Maar dat vergeet hij te doen, want ze schrikken opeens. De trein stopt nu helemaal, en de machinist zegt door de microfoon dat er enige vertraging is door bevriezing van de elektrische bovenleiding. Hij vraagt de passagiers geduld te willen hebben, de reis wordt zo vlug mogelijk voortgezet.

„Zo halen we Arnhem niet op tijd,” zegt vader. Hij denkt aan de tijden waarop de dieseltreinen vanuit Arnhem naar Winterswijk vertrekken.

„Die treinen hebben geen last van ijzel op de elektrische bovenleiding,” zegt Geert. Hij heeft het zojuist een meneer in de coupé horen vertellen. Die zei: „Met zulk weer ben je nog beter af met de oude treinen; een dieseltrein werkt zich er wel doorheen. Die heeft geen last van de ijzel.”

„Wat is ijzel?” vraagt Geesje.

Nu moet Geert toch naar vader kijken. Hij heeft dat moeilijke woord wel gebruikt, maar een antwoord op de vraag van Geesje kan hij niet geven.

„IJzel is een dunne ijskorst die zich op wegen, bomen en de draden van de elektrische bovenleiding vormt van daarop tot ijs geworden neerslag: regen of sneeuw,” antwoordt moeder voor Geert.

„Ja, wat Geert zei dat zei die meneer zopas ook,” helpt Geesje haar broer. Ze is tevreden met het antwoord van moeder, ze begrijpt nu

waarom die meneer het zó zei.

„We nemen er de tijd maar voor,” zegt moeder. „Julie lusten vast nog wel een appel.” Ze deelt appels uit, maar vader wil er geen. „Toe Kees, doe nu gezellig mee. Oom Henk is pienter genoeg om even op te bellen naar het station om te vragen of de treinen ook vertraging hebben. Die wacht echt geen uren in deze kou op ons.”

„Vooruit dan,” geeft vader traag toe, maar hij hapt niet met zoveel graagte in zijn appel als Geert en Geesje. „Oom Henk zal het ook niet gemakkelijk hebben om met de auto van de boerderij weg te komen,” zegt hij bezorgd.

„Hè, hè, man, doe nu ook eens wat gezelliger,” fluistert moeder hem toe.

Geert en Geesje schrikken ervan. Als de andere mensen in de trein dát nu maar niet gehoord hebben. Ze kijken een beetje schuw rond. Nee, niemand kijkt speciaal naar hen. Ze horen moeder alweer harder praten: „We komen er wel, man, is het vanavond niet dan morgen wel.”

„Het zou jou ook niet meevallen een nacht in de trein te moeten doorbrengen,” lacht vader nu toch een beetje plagend. Hij zit stevig ingepakt, en de dokter heeft nog wat extra medicijnen meegegeven. „Die zal uw man wel niet nodig hebben. Het gaat best vooruit met hem, maar u weet niet of u niet een paar daagjes langer wegblijft,” heeft de dokter tijdens het laatste bezoek gezegd. Zó is vader op reis gegaan.

Vader zit daar best in z'n hoekje in de treincoupé. Geert zit naast hem. Moeder en Geesje zitten tegenover hen. Vader ziet er niet zo heel erg moe meer uit. Die heeft gistermiddag goed gerust, in bed. De anderen waren naar het kerstfeest op school. Dat is een prachtige middag geworden, een heel mooie en blijde middag. De klassen hebben dit jaar niet apart kerstfeest gevierd, maar alle klassen met elkaar. Ze zaten met z'n allen in de grote ruimte die bij de school is aangebouwd. De aula noemen ze die ruimte. Daarin kunnen alle klassen tegelijk, en dan kunnen ook de vaders en de moeders er nog bij! In die aula beginnen ze nu iedere maandag met z'n allen de schoolweek, èn daarin eindigen ze iedere vrijdag gezamenlijk de schoolweek. Dan leest het hoofd van de school een gedeelte uit de bijbel, dan bidt of dankt hij met alle meesters en juffrouwen en kinderen erbij. Pas daarna gaan ze naar hun eigen lokalen of naar huis.

Nu was de aula één grote, fijne feestzaal. Het werd een blijde en dankbare kerstviering. Ze hebben samen gezongen. Eén van de meesters heeft de kerstvertelling verteld. Daarna was er de uitvoering

van de declamatie: De hoeksteen: Christus. Het was prachtig. Sommige kinderen zeiden een tekst op; er werd gezongen. Soms door één alleen, soms door enkelen, soms door alle kinderen en soms door alle kinderen en alle genodigden samen. Anderen zeiden hun gedicht op of speelden op de blokfluit. Het was allemaal goed gegaan, ook voor Geert. Opeens was hij helemaal niet verlegen meer. Zijn stem klonk helder door de aula:

„Wie heeft op aard de prediking geloofd”.

Hij was rustig doorgegaan met het opzeggen van z'n vers.

Hij had moeder steeds aangekeken. Beiden hadden ze bij die woorden aan vader moeten denken. Later vertelden ze het elkaar. Maar toen . . . toen was het maar even stil geweest. De woorden waren nog maar net in de grote ruimte verklonken of kinderen en ouders hadden op al die vragen geantwoord. Samen zongen ze:

„Aardse machten, looft de Heer;  
Geeft de Heere sterkt' en eer;  
Dat de lof van 's Hoogsten naam  
Aller groten roem beschaam'.  
Vorsten 't voegt U, Hem in 't midden  
Van Zijn heiligdom, 't aanbidden  
't Voegt u met de Gods getrouwen,  
's Heeren heerlijkheid te ontvouwen.

Looft de Heer, die wonderen werkt;  
Israël zijn volk versterkt.  
Hem, die Jacobs heilig kroost  
Zeeg'nen zal met vreed' en troost . . .”

Ze hadden – als ieder ander jaar – geluisterd naar een vrije vertelling. Juffrouw Schuiling kon er wat van! Hun oren waren rood geworden en gaan gloeien van spanning. Het ging over mensen die ieder jaar kerstfeest vierden. „Die mensen vierden wel ieder jaar kerstfeest, maar ze deden het zonder erbij na te denken dat het Kind Jezus als Zaligmaker in de wereld gekomen was,” vertelt Geert nu in de stilstaande trein.

„Ja, en toen kwam er oorlog, en toen kwam die meneer in een gevangenkamp,” zegt Geesje. Ze knikt er heftig bij, ze weet het ook nog goed.

„Nu Geert weer,” zegt moeder.

„Daar waren geen kerstbomen,” vertelt Geert de juffrouw na, „daar

was niets fijns, zelfs niet voldoende te eten. Die meneer zag op die kerstdag geen eten, maar wel hoe een bewaker een andere gevangene verschrikkelijk sloeg en schopte. Later hielp die meneer zijn medegevangene, en toen die man stierf, hoorde hij alleen nog: „Ik ga naar Jezus, naar het Kind van Bethlehem...” Die meneer is weer vrijgekomen. Hij gelooft nu ook in de Here Jezus, de hoeksteen. Daar heeft hij veel van verteld, aan familie en vrienden. Het verblijf in dat zware gevangenkamp is hem tot zegen geworden. Die kerstdag in dat kamp heeft die meneer geleerd hoe hij kerstfeest moest vieren. Hij had God in de Here Jezus Christus gevonden.”

Moeder hoort hoe Geert de woorden van juffrouw Schuiling soms letterlijk gebruikt. „Dat is mooi,” zegt ze. „Dan hebben wij het nu wel anders, Kees. En we mogen al zoveel jaren in de Here Jezus geloven. Dát moeten we niet vergeten in onze zorgen.”

„Veel beter, maar toch vol met eigen problemen,” geeft vader aarzelend toe. Meer kan hij niet zeggen, opeens schiet de trein vooruit. Die dendert over de rails verder. Ze lopen eindelijk station Arnhem binnen. Juist op tijd om de trein die een uur later vertrekken moet nu te kunnen halen.

„Die Henk staat daar ook maar op ons te wachten,” zegt vader als hij met de koffers van het ene naar het andere perron stapt. Ze volgen hem: het perron af, een tunnel door en de trappen weer op naar het andere perron. Ieder sjouwt met zijn eigen spulletjes. Hijgend komen ze boven aan de trap en op het perron. Daar wacht de dieseltrein! Er is nog plaats genoeg, en vlug duiken ze de warme trein in.

„Nog het laatste stuk van de reis,” zegt moeder opgewekt. „Kijk eens hoe schoon de ramen zijn, en het sneeuwt ook niet meer! Nu kunnen jullie naar buiten kijken.”

En ze kijken: Geert en Geesje! Ze kijken naar de volgewaaiden sloten. Ze zitten dicht met sneeuw. Aan de paaltjes langs de weilanden kun je zien waar de sloten liggen. Ze zien de donkerte van de grauwe bossen afsteken tegen al dat wit.

„Zo hebben jullie de Achterhoek nog niet vaak gezien,” zegt vader. „Nee,” antwoordt Geesje, „bij zomerdag ziet alles er heel anders uit.” „Hoe ging u vroeger toch naar school als er sneeuw lag?” wil Geert weten.

„Dat was ploeteren op je klompen,” vertelt vader. „Aan die klompen plakte de sneeuw vast en op den duur liep je op grote bonken. Dan kon je lelijk struikelen, maar je had toch ook veel plezier met elkaar.” Ze zien vader glimlachen bij die gedachte aan vroeger. Ze kijken elkaar blij aan. Ze denken: Zou vader nu even vergeten dat hij geen werk heeft? Dat hij nog een beetje ziek is?

Met groot gesis stopt de dieseltrein in Winterswijk. De trein staat precies naast het perron. Ze haasten zich met de koffers naar buiten. Op het stationnetje zien ze geen oom Henk. „Zie je wel,” moppert vader, „zie je wel dat alles misloopt. Henk heeft geen geduld meer gehad om op ons te wachten.”

„Mogen we het station af?” vraagt Geert.

„Als jullie maar oppassen,” geeft moeder toe.

Ze glijden door de sneeuw naar de uitgang, hun koffertje zwaait in hun hand. Het is maar goed dat ze hun laarzen aan hebben, sjonge, wat ligt hier ook een pak sneeuw! Ze glijden er doorheen langs het stationgebouw en ze zien . . . ze zien oom Henk! Hij staat daar met de twee paarden en de oude arreslee.

„Ooh,” roept Geesje. Ze blijft opeens staan. Ze hebben die oude arreslee zo vaak bewonderd als ze er in de wagenshuur bij stonden te kijken. Dan lichtte opa even het kleed eraf, dan mochten ze er even naar kijken. Nu . . ., nu gaan ze erin sleeën. Ze rent opeens terug naar het perron. Bom . . . Ze valt, maar ze voelt geen pijn. Ze krabbelt overeind en schuift dan verder. „Paps, mams, daar is oom Henk. Hij is met de paarden en de oude arreslee.” Ze roept het zo hard, zo hard als ze kan. Andere reizigers moeten om haar lachen, om haar haast en om haar drukte.

„Nee maar,” zegt moeder, „dat is geweldig!” Ze voelen plotseling niet veel meer van de felle kou om zich heen. Ze komen bij oom Henk. Ze schudden zijn hand. Dan probeert oom Henk hen allemaal, en de koffers, in de arreslee te krijgen. Hij vertelt ondertussen dat hij maar kort heeft moeten wachten, hij had de spoorwegen gebeld. De mensen die daar werken, hadden vrij nauwkeurig kunnen zeggen hoe het treinverkeer liep. Zo wist hij dat ze vast en zeker een trein later zouden aankomen dan ze in de brief geschreven hadden. „Zie je wel, Kees, dat valt allemaal erg mee,” zegt moeder. „Fijn Henk, dat je niet lang behoefde te wachten, want het is wel bar winterweer.”

„Nou en of, en daarom moeten er nu nog een paar dikke dekens over jullie heen, en een dunnere om jullie hoofden.” Hij lacht als hij ziet hoe ze allemaal zijn ingepakt. „Zo goed, zijn we klaar?” vraagt hij dan.

„En of,” roepen Geert en Geesje.

„Dan maar rijden,” zegt oom Henk. Hij staat achter op de arreslee. Hij leidt de paarden bij de lange teugels. De hoefijzers zijn gescherpt, daarin zitten doppen geschroefd, de paarden hebben weinig hinder van de gladheid.

Ze draven weg naar het boerderijtje van opa en oma. Moeder glimlacht naar vader. Samen zien ze hoe Geert en Geesje alles vergeten, en alleen maar plezier hebben.



„Wat is dat heerlijk,” zucht Geesje diep.

„Wat zeg je,” roept Geert door de wollen sjaal die hij voor de mond heeft.

Geesje trekt heel even haar sjaal weg: „Heerlijk.” Ze roept het zo hard ze kan, en dan is de wollen sjaal weer voor haar neus en mond.

Geert knikt heftig van „ja” tegen haar.

Ze zitten zo stevig ingepakt, dat ze de bellen die aan het paardetuig vastzitten, niet horen rinkelen. Die bellen rinkelen zo leuk, en opa en oma horen ze wel. Ze komen voor het raam staan, ze veggen de beslagen ruiten schoon. Ze zien de slee aankomen. De oude arreslee, helemaal vol. Ze zwaaien, ze zwaaien naar Geert en Geesje, naar vader en moeder, naar oom Henk. Ze zien hoe oom Henk de gasten uit helpt stappen, hoe hij de koffers uitlaadt. Dan worden ze aangevlogen door twee kinderen, en armen slaan om hun oude halzen, koude lippen drukken op hun monden.

„Dag opa, dag oma.” En weer krijgen ze allebei een stevige pakkerd.

„Och, och, kinderen, zijn jullie daar? Dat is goed, dat is heerlijk. Hoe is het nu met je, Kees?”



„Het gaat wel,” zegt vader, en hij probeert vriendelijk naar zijn vader en moeder te lachten.

„Ga maar gauw zitten,” zegt oma. Ze trekt een stoel dicht bij vader. Hij is blij dat hij kan gaan zitten.

„Dat was een hele reis,” vertelt moeder. „De trein had vertraging door de ijzel aan de elektrische bovenleiding. Wat een bar winterweer, hè? Zoveel sneeuw hebben we in jaren niet gezien.”

„Heerlijk, die oude arreslee. Wat glijdt die lekker,” zegt Geesje tegen opa. Ze zit al op z’n knie. „Och, wat fijn, nu zijn jullie er eindelijk! Nu blijven jullie de feestdagen hier, en nog veel dagen daarna ook. Och, wat is dat fijn,” herhaalt oma. „Wat gezellig voor ons en oom Henk.” Oma wrijft over het haar van haar kleinkinderen.

„U hebt nog een oliekachel,” ziet Geert opeens.

„Ja, hier komt het gas niet,” zegt oma. „We zullen de kachel eens wat hoger zetten. Jullie hebben zo’n koude reis achter de rug.”

Ze gaat naar de kachel en zet die wat hoger. Dan schenkt ze koffie in voor opa en oom Henk, voor zichzelf en voor vader en moeder. Ze schenkt warme chocolademelk in voor Geert en Geesje. Ze voelen de kou langzaam uit zich wegtrekken. Eerst tintelen hun tenen en vingers wat, maar dan worden ze heerlijk warm. Het maakt Geesje vanbinnen plotseling zo heel erg blij. „Nu zijn we weer fijn bij u,” zegt ze spontaan. Opnieuw knuffelt ze opa.

„En of,” lacht opa, „een lange tijd. Als jullie weggaan, zijn we al in het nieuwe jaar.”

## 9. Bij opa en oma

Ze zijn al dagenlang bij opa en oma. Het kerstfeest is al voorbij. Ze zijn met de arreslee naar de kerk geweest. Oom Henk moest tweemaal heen en terugrijden. Ze konden niet allemaal tegelijk in de arreslee. Het was mooi en goed in de kerk. Opnieuw hebben ze gehoord van de geboorte van de Here Jezus en de betekenis daarvan!

Thuis is het ook fijn. Ze doen spelletjes, ze gaan mee met oom Henk de schuur en de stallen in. Ze bewonderen de paarden, de koeien en de varkens. Het is heerlijk warm in de stallen.

Buiten . . . daar is het koud. Dáár gooien ze sneeuwballen met oom Henk en met moeder. Dáár maken ze een grote sneeuwpop, en die mag oude kleren van opa aan en een oude pijp in de mond! Geert en Geesje vertellen oom Henk van het kerstfeest op school. Weer moet Geert zijn opzegvers opzeggen:

„Wie heeft op aard de prediking geloofd,  
als God zijn Knecht, wiens luister werd gedooft,  
verheft in eer en stelt tot aller hoofd?

Wie durft geloven?

Wie ziet in hem Gods machtig'arm van boven  
tot ons gestrekt? Wie durft zijn kruis belijden?

Wiens hart zich in de Lijdende verblijden,  
met smaad bedekt?”

„Dat is mooi, dát is een heel mooi vers,” zegt opa die het ook gehoord heeft. Dan kijkt hij vader aan. Hij zegt tegen vader: „Daar kun je veel steun aan hebben, Kees, in al je zorgen en verdriet. Wie durft geloven? Het zijn er zo weinig meer in deze tijd, maar toch leert de bijbel dat God voor ons zorgt.”

„Zo is het, Kees,” helpt oma haar man. „We denken zoveel aan jullie, en we bidden zoveel voor jullie. Op zijn tijd helpt God. Groter dan de Helper is de nood toch niet?”

Vader knikt, maar wat opa en oma, vader en moeder verder allemaal nog bespreken weten Geert en Geesje niet.

„Gaan jullie mee naar de stallen?” vraagt oom Henk hun. Dat laten ze zich geen twee keer vragen.

„Natuurlijk,” roepen ze. Geert en Geesje vergeten even de zorgen van vader. Ze vergeten hoe het thuis vaak ruzie is geweest vóórdát vader erg ziek werd. Ze vergeten het . . . Ze zien hoe oom Henk de dieren

verzorgt. Ze voelen de heerlijke warmte van de stallen weer. Ze moeten vaak lachen om oom Henk. Dat is zo'n echte grappenmaker.

„Laatst belde een mevrouw de slager op,” vertelt oom Henk. Ze vroeg aan de slager: „Hebt u ook varkenspootjes?”

„Natuurlijk,” zei de slager.

„Nou,” zei de mevrouw, „dan zult u wel erg moeilijk lopen . . .”

Ze schateren het uit van het lachen, maar dan vraagt Geesje opeens ernstig: „Werd die slager niet vreselijk boos?”

„Nee hoor,” weet oom Henk, „helemaal niet, want de mevrouw gaf een heel grote bestelling door. Daar kon de slager een flinke boel aan verdienen.”

Ze zijn nu in de varkensstal. „Een vies luchtje hier,” vindt Geert.

„Ja,” zegt oom Henk, „en toch houd ik alles goed schoon. Maar dat varkensluchtje hoort er echt bij. Als je er iedere dag in werkt, ruik je het niet eens meer.”

„Kijk die eens lekker onder het stro liggen,” wijst Geert hun.

„Nou, ze voelen zich hier best thuis,” zegt oom Henk. „Het zijn gezellige knorrepotten die graag op tijd hun natje en droogje krijgen.”

„Weet u nog meer grapjes?” vraagt Geert.

„Nou, meer grapjes . . .” zegt oom Henk, en hij frons het voorhoofd. Er komen diepe rimpels boven zijn ogen. Hij denkt diep na, maar in zijn ogen zien ze kleine pretlichtjes! „Jullie zijn met de trein hierheen gekomen, hè? Nu, ik heb van de zomer ook een treinreis gemaakt. Ik ging met een vriend een dagje uit. In mijn coupé zaten een dame, en, tegenover haar, een man. Telkens deed die man het raam een eindje open, en dan gooide hij een beetje poeder uit een zakje door het open raam naar buiten. „Waarom doet u dat toch?” vroeg die mevrouw op den duur. Vrouwen zijn nu eenmaal zo nieuwsgierig . . .”

„Nietes,” roept Geesje er tussendoor.

„Stil nu,” zegt Geert tegen haar. „En toen verder, oom Henk?”

„Nou,” zegt die meneer, „dat is anti-leeuwen-poeder. Daar gaan de gevaarlijkste leeuwen voor op hol.” „Maar dat is toch onzin wat u doet, hier zijn helemaal geen leeuwen,” zegt die mevrouw tegen de meneer. „Ziet u wel dat het helpt,” zegt die man, en hij strooide opnieuw een beetje poeder naar buiten . . .” Wat moeten ze lachen!

„Ja, wij moesten er ook erg om lachen,” vertelt oom Henk. „Maar kom, we gaan verder met het werk.”

Ze sjokken achter oom Henk de stallen door. Ze moeten even de kou in naar een ander hok. Daar liggen hoge stapels hout, dat is hout voor de ouderwetse kachel in de keuken, en voor de open haard in de mooie voorkamer. „Wat hebt u veel hout moeten zagen,” zegt Geesje verbaasd.



„Niks hoor,” zegt oom Henk. „Van de zomer komt hier een man langs lopen. Die zegt tegen me: „Mag ik hout bij je hakken en in stukken zagen?” Ik zeg tegen hem: „Waar heb je bomen leren omhakken en in stukken zagen?” Zegt die kerel: „In de Sahara, dat is een grote kale woestijn in Afrika.” Ik zei: „Man, daar groeien toch helemaal geen bomen.” „Nee, dat klopt,” zegt die man tegen me. „Nee, nú niet meer!” Ze gieren opnieuw van het lachen, Geert en Geesje. Ze hebben op school geleerd wat een woestijn is, dus begrijpen ze het grapje van oom Henk goed. „U bent een echte grappenmaker,” zegt Geesje tegen hem. Geert vraagt hoe dat hout hier dan wel allemaal in stukken gekomen is. Dan laat oom Henk hun de grote elektrische zaag zien. Daarmee worden de stammen gezaagd en verderop in de schuur ligt nog een andere zaag. Daarop zit een motor, dat is een heel zware zaag. Daarmee worden tegenwoordig de bomen in het bos omgezaagd.

„Dat is ook jammer,” vindt Geert.

„Ho, ho, alleen de bomen die ziek zijn of zo groot geworden zijn dat ze gerooid kunnen worden. Nee, we proberen hier echt wel bos te houden, hoor, wees maar niet bang.”

„Gelukkig, u bent niet alleen een grappenmaker, u bent ook slim.”

„Nu overdrijf je,” zegt oom Henk. „Ik doe ook wel eens erg dom, hoor. Laatst moest ik in de stad bij de fotograaf zijn. Weet ik precies waar die man woont? Langs de weg staat een man met een visauto te venten. Jullie weten toch wel dat dat vis verkopen aan de deur is?”

„Bij ons komt er ook altijd één langs,” vertelt Geesje.

„Goed,” zegt oom Henk. „Die man staat vis schoon te maken. Ik zeg: „Meneer, weet u soms waar de fotograaf te vinden is?” Kijkt die man eens naar m'n fiets en zegt: „O, je hebt nog een redelijke fiets. Het is nog een eind rijden, maar je haalt het wel met dit karretje. . .” „Ik dacht dat het in deze buurt was,” zeg ik tegen hem. „Klopt,” zegt hij.

„Kijk, daar aan de overkant in de bocht van de weg zie je dat oranje zonnenscherm. Daar is het, je reed erlangs.” Keek ik even op m'n neus, die grapjas had me goed te pakken door over m'n fiets te gaan praten!”

„Die was goed,” lacht Geert, en Geesje lacht hartelijk mee.

„Ja, ja, nu moeten jullie me ook nog uitlachen, nu wordt het helemaal fraai,” doet oom Henk een beetje boos. Maar ze blijven lachen, ze weten wel dat hij niets van die woorden meent.

Oom Henk houdt hen bij zich in de schuur. In huis praten opa en oma met vader en moeder. Oom Henk begrijpt best waarover het allemaal gaat, en dat behoeven Geert en Geesje niet allemaal te horen. Er is werk genoeg in de stallen en in de schuur. Ze babbelen over alles en nog wat. Ze vertellen van thuis . . . eerst heel voorzichtig, later al meer.

Oom Henk begrijpt dat het de laatste maanden thuis niet altijd gemakkelijk en gezellig is geweest voor Geert en Geesje. Dat z'n broer erg veel moeite heeft met het leren aanvaarden tijdelijk geen werk te hebben. „Maar jullie rapporten vielen toch nog mee,” probeert hij hen te helpen.

„Ze waren slecht,” zegt Geert, en z'n stem klinkt nu hard. „Maar ze worden weer goed. Op school proberen Geesje en ik nu te vergeten wat er voor naars thuis is. We moeten ook een beetje vechten, heeft de meester gezegd.”

„In het gevangenkamp waren het ook juist de mensen die geloven in de Here Jezus en die daardoor de anderen vrolijk maakten,” vertelt Geesje juffrouw Schuiling na.

„Heeft de juffrouw dat verteld?” vraagt oom Henk.

„Ja,” antwoorden ze tegelijk. „De meneer die eerst niet geloofde en later wel, vertelde toen hij thuiskwam dat die christenen in de grootste ellende de anderen toch nog konden laten lachen. Soms zo erg, dat hun buik zeer deed van het schudden. Alleen een christen kan eigenlijk een echt blij mens zijn. Hij weet dat deze wereld niet het enige is waarvoor je leeft,” vertelt Geert eigenwijs aan oom Henk.

„Die juffrouw heeft erg mooi verteld, maar wel wat moeilijk,” zegt oom Henk.

„Maar ik begreep het best,” verdedigt Geesje de juffrouw. „Die man vertelde thuis ook nog iets van kerkrampen,” herinnert ze zich.

„Ja,” zegt Geert. „Die man zei: „Je kijkt vaak van buitenaf verkeerd tegen een christen aan. Het is vaak net als met een kerk waarin een mooi gebrandschilderd raam is. Daar zie je buiten niet veel van, maar ben je in de kerk, nou, dan zie je hoe mooi dat raam is. Laat een christen zich in het hart kijken, en leeft hij iedere dag zoals de Here Jezus dat wil, dan zie je pas hoe rijk die mensen zijn en hoe blij ze kunnen wezen . . .”

„En daarvóór hoorden we de dé . . ., dé . . ., décla . . .,” wil Geesje verder vertellen. Ze struikelt weer over dat moeilijke woord. „De declamatie,” helpt Geert haar.

„Dat was prachtig,” zegt Geesje. „Eigenlijk gaf juffrouw Schuiling in haar vertelling dus een antwoord op de vraag die Geert stelde in zijn opzegvers,” zegt oom Henk.

Daar moeten ze over nadenken; het is een poosje stil in de schuur. Je hoort zo nu en dan alleen een dieregeluid.

„U hebt gelijk,” zegt Geert eindelijk. „Al die christenen in dat kamp durfden te geloven in de prediking van de Here Jezus.”

„Dàt ga ik aan moeder vertellen,” zegt Geesje. „Dat we daaraan niet eerder gedacht hebben.” Ze holt weg, ze laat oom Henk en Geert

achter in de stal. Ze glijdt over de sneeuw die op het erf ligt, tussen stal en huis. Ze botst bijna tegen oma op.

„Mams, moet u horen . . .” Dan vertelt Geesje wat oom Henk hun verteld heeft.

„Ja, het verhaal van juffrouw Schuiling sluit prachtig aan, dat heb ik ook tegen vader gezegd,” zegt moeder.

„Dus u wist dat al!” zegt Geesje een beetje teleurgesteld.

„Maar dat is toch niet erg,” zegt opa. Hij strijkt zijn kleindochter over het haar. Dan kijkt hij z'n zoon aan. Dan vraagt hij aan Geesjes vader: „Zullen we nu wat zingen? Zelfs de kinderen begrijpen deze blijde boodschap. Wil jij op het orgel spelen, Kees?”

„Moeten we dan niet wachten op oom Henk en Geert?” vraagt oma.

„Welnee,” zegt opa, „die komen er straks vanzelf wel bijstaan om mee te zingen.”

Vader doet het, hij zit achter het orgel, en ze zingen.

Geert hoort het orgelspel en het zingen als hij even later met oom Henk het huis binnenkomt. Hij ziet vader achter het orgel zitten.

Hoelang is het orgel bij hen thuis onbespeeld gebleven? Een warme blijheid doortrekt hem, dan komt weer dat gevoel van intens verdriet naar boven. Hij laat zich op een bank neervallen en huilt.

Verschrikt houdt vader op met het orgelspel en de anderen met zingen.

„Och, jongen toch,” zegt oma. „Och, och, wat is er toch, kerel van me?”

„Je hebt een stel flinke kinderen,” zegt oom Henk zo maar opeens tegen vader en moeder.

„Je hebt makkelijk praten,” zegt vader opeens stroef. Hij kijkt weer erg somber. „Jij hebt makkelijk praten,” zegt hij weer. „Jij hebt werk. Jij werkt zelfs in nieuwe stallen. Het kleine boerderijtje is groot geworden.” Vader staat op van de orgelkruk.

Oom Henk komt heel dicht bij hem staan. „Weet je wat jij moet doen, Kees Jonkman? Eens gaan leven zoals je je kinderen het geleerd hebt.

Dan zijn de zorgen niet weg uit je leven. Maar dan ben je niet jaloers op mij. Dan durf je geloven, zoals Geert en Geesje het durven en al die miljoenen anderen die het nog veel beroerder hebben dan jij.”

Verschrikt kijkt Geesje naar de twee mannen, naar haar vader en naar oom Henk.

„Kom maar,” zegt moeder, en ze neemt haar meisje mee. Geert staat ook op van de bank. Ook hij volgt moeder.

Nu liggen Geert en Geesje in bed. Het is avond. De rest van de dag was toch nog fijn geworden. Vader was wat gaan rusten, en opa had verhalen verteld. Oma had nog rondgedeeld van de oliebollen die ze aan het bakken was voor de komende oudejaarsavond.



„Eéntje vooraf proeven mag best,” had oma gezegd.

Nu slapen ze, die twee . . . Geert en Geesje.

Nu zitten de grote mensen beneden in de mooie voorkamer bij de oliekachel aan de ene kant van de kamer en de open haard aan de andere kant. De lichtjes van het vuur dat om zich heen grijpt naar de houtblokken geven een speels spel van op en neer gaande figuurtjes op de muur. Vader ziet het, hij is na het rusten weer beneden gekomen. Hij schaamt zich dat hij zich zó tegenover oom Henk heeft laten gaan. Boven slapen Geert en Geesje, beneden praten opa en oma, oom Henk en vader en moeder. Het wordt toch nog een gezellige avond, ook voor hen.

„Het is nu als vroeger,” zegt vader.

„Zo is het, Kees,” zegt opa. „Zo blijft het. De tijden mogen veranderen. Er mag hier bijgebouwd zijn zodat Henk meer koeien kan houden. De mensen mogen al meer kunnen, het is allemaal waar! Maar God zal zijn zegen eraan moeten geven. Fijn dat Geert en Geesje dat al zó goed begrijpen. Leer het hier ook maar weer, in je ouderlijk huis, dan zul je zien dat je acht-hoog op jullie flat op dezelfde manier door de Here Jezus geholpen wordt.”

Eindelijk gaan ze naar bed.

Toch dankbaar.

Toch met geloof.

Vader en moeder gaan nog even naar de kamer waar Geert en Geesje liggen. Het is er koud, er is geen centrale verwarming. Vader en moeder zien in de twee bedden alleen een paar plukjes haar. „Die zijn er goed onder gekropen voor de kou,” lacht moeder.

Vader voelt even aan de wang van allebei. „Ze zijn heerlijk warm, ze gloeien! Natuurlijk, wat hebben ze rondgesjouwd. Die slapen wel.”

Dan gaan vader en moeder naar hun eigen kamer.

De nacht valt over de boerderijtjes op het platteland en over de hoge flatgebouwen in de steden.

Geert en Geesje merken er niets van.

Die zijn moe.

Die slapen maar.

## 10. Goed bericht

Oma is al druk bezig in de keuken als Geert en Geesje de volgende morgen beneden komen. Ze hebben een lange nacht gemaakt. „Zo, langslapers, jullie kunnen er wat van. Och, och, waren jullie zo moe, gisteravond?” zegt oma. Ze knuffelt hen allebei even, en ze voelen zich daar helemaal niet te groot voor. Oma's wang is heerlijk zacht en warm.

„Goeimorgen,” zegt opa al even vriendelijk als oma, als moeder met hen de kamer binnenkomt. Z'n stok, de oude wandelstok zwaait er vriendelijk bij omhoog.

„Mag ik de wandelstok even van u,” bedelt Geesje meteen. Dat vinden ze allebei zo leuk, even met opa's wandelstok mogen lopen! „Hier,” zegt opa, en hij reikt haar z'n wandelstok aan.

„Ouwe heks, ouwe heks,” plaagt Geert haar meteen.

Geesje loopt daar door de kamer: krom, en met één hand op haar rug. „Och, och, wat doet die rug een pijn.” Je ziet zo maar dat haar ene been sleept van de pijn in haar rug!

„Jij spot met je arme opa,” bromt de oude man tegen haar. „Zo krom loop ik nog helemaal niet, en m'n been sleept ook niet zo erg.”

„Nee hoor, Geesje doet u niet na,” roept Geert. „Geesje is Geesje, een oude toverheks. Kijkt u maar hoe scheel ze kijkt en haar ene hand steekt ze met scherpe nagels vooruit. Ze is een lelijke heks . . .”

„Och jij,” bemoeit moeder zich met hen. „Jij leest veel te veel van die malle sprookjes.”

„Nee mam, maar kijkt u ook maar,” zegt Geert.

Ja, Geesje heeft haar haar door elkaar geschud, en ze kijkt scheel. Ze rijdt nu op de stok als een heks op haar bezem.

„Nu niet zo mal doen,” zegt moeder. In de hoek van de kamer zitten oom Henk en vader. Ze praten met elkaar. Moeder ziet het, ze wil Geert en Geesje nu rustig houden. „Nu de wandelstok teruggeven aan opa,” zegt ze, „en dan paps en oom Henk goedemorgen wensen.” Ze doen het. Opa krijgt z'n wandelstok van Geesje terug, en dan hollen ze de kamer door naar de hoek waar de twee mannen zitten. „Morgen paps, morgen oom Henk.” Ze zeggen het om de beurt en verwisselen van plaats om allebei hun vader en oom een morgenzoen te kunnen geven.

Het is weer fijn in de kamer bij oma. Het wordt zo mogelijk nog fijner en gezelliger. Oma komt er aan met verse koffie, het ruikt heerlijk in

de kamer. Geert en Geesje krijgen een heerlijk bord warme pap met een plakje ontbijtkoek erbij. Ze mogen hun ontbijt deze keer in de kamer opeten, ze hoeven niet naar de keuken. Dat is fijn! Het is stil in de kamer, Geert en Geesje bidden, dan eten ze hun pap. Dan is er ook weer het geroezemoes van stemmen in de kamer. Vader praat verder met oom Henk. Moeder zegt soms ook wat, en opa en oma ook. Zo nu en dan horen Geesje en Geert hen lachen, maar wat er gezegd wordt, kunnen ze niet verstaan. „Het is nu veel fijner dan gisteravond,” herinnert Geesje Geert opeens



aan dat nare dat vader zo maar weer erg boos was.

„Stil jullie daar, eerst jullie eten naar binnen werken en dan eindigen,” zegt moeder wat hard tegen hen. Ze schrikt een beetje, moeder heeft wel gehoord wat Geesje fluisterde.

Dan gaat de telefoon. Oom Henk staat op om de hoorn van de haak te nemen. De telefoon staat op het bureau van oom Henk in de andere hoek van de kamer. Een prachtig bureau vinden Geert en Geesje dat. Echt ouderwets: een plank van boven en dan een echt houten rolluik dat naar beneden kan en dan is opeens alles wat op het bureaublad ligt achter slot. „Een cilinderbureau” noemt oom Henk het.

„Met Henk Jonkman,” zegt oom Henk. „Jazeker, die is hier. Ik roep hem even voor u, één momentje alstublieft.” Dan wenkt hij vader en zegt: „Telefoon voor je, Kees.”

„Wie kan dat nu zijn?” vraagt vader terwijl hij naar de telefoon loopt. „Met Jonkman,” horen Geert en Geesje hem zeggen. „Jazeker, met de vader van Geert, ja. Wat zegt u? Zit uw zoon Jaap bij Geert in de klas? U heet Termeulen . . .”

„Dat is de vader van Jaap Termeulen,” zegt Geert tegen moeder. „Die dacht dat hij nú de beste van de klas was geworden, maar dat was Wiebe van Noort.”

„Stil nu, anders kan vader die meneer niet verstaan,” waarschuwt moeder hem. Gespannen kijkt ze naar het gezicht van vader. Dat doen Geert en Geesje ook. O, wat duurt dat gesprek lang, wat heeft de vader van Jaap veel te zeggen. Geert denkt zich suf waarom de vader van Jaap Termeulen nu helemaal hier naar toe opbelt en vader wil spreken. Het gesprek duurt voort. Uit de woorden van vader: „. . . zo . . .” „. . . jazeker . . .”, „. . . graag . . .”, „. . . dat kan . . .” kunnen ze niets opmaken. Maar ze zien wel dat vader steeds blijer gaat kijken. Ze horen hem zeggen: „Jazeker, meneer Termeulen, een woensdag kan ik langs komen. We komen maandag terug in de stad. Dinsdag beginnen de scholen weer.” Dan is het weer stil in de kamer en praat de man aan de andere kant van de lijn steeds maar weer, en vader luistert maar. „Ja,” knikt vader. Dan zegt hij: „Ja, dan zien Jaap en Geert elkaar weer. Zeker, dan kunnen ze weer verder knokken wie de beste van de klas wordt. Geert wil het weer zijn, ze zien maar . . ., een goede tweede of derde plaats is ook mooi als ze goed hun best gedaan hebben, dacht ik zo!” Het telefoongesprek is afgelopen, vader legt de hoorn op de haak. Dan loopt hij zo maar opeens naar moeder. Hij slaat de armen om haar heen. Vader kijkt moeder blij aan. „Misschien heeft meneer Termeulen werk voor me, woensdag kan ik langs komen om één en ander te regelen.”

„Bij de vader van Jaap?” kan Geert niet laten te vragen.

„Ja, bij de vader van Jaap Termeulen,” zegt vader. Dan vertelt hij wat meneer Termeulen allemaal te zeggen had toen hij steeds maar luisterde, en de hoorn bij zijn oor had. Eerst had Jaap thuis erg gemokt dat niet hij, maar een ander, Wiebe van Noort, de beste van de klas geworden was. Later had Jaap verteld hoe het kwam dat Geert niet meer de beste van de klas was. Dat de meester gezegd had dat niet iedereen het mooiste rapport kon hebben. Dat ze blij moesten zijn met hen die blij konden zijn. Dat ze ook mee moesten leven met die anderen die verdrietig naar huis moesten. Jaap had verteld dat de meester gezegd had dat er iedere dag op school gebeden was voor al het werk. Dat er vergeving gevraagd was over alles wat er verkeerd was aan dat werk. Toen had Jaap ook verteld dat hij het zo erg vond dat Geert niet meer de eerste was geworden door de zorgen bij hem thuis. Hij had gevraagd of z'n vader geen plaatsje in de fabriek had voor de vader van Geert. „Termeulen kan juist een man als ik gebruiken,” zegt vader.

„Man toch,” zegt moeder.

„Dat wordt een goede oudejaarsavond en een goed begin van het nieuwe jaar,” lacht oom Henk. „Gefeliciteerd man, ik zei het toch, iemand met jouw kennis komt op z'n tijd best weer aan de slag.”

„Nou en of,” zegt opa. „Nou en of! Toe Geert, zeg jij je opzegvers nog eens één keer op. Dat vers mogen we op dit moment niet vergeten.” Geert staat meteen op en doet een stap naar voren:

„Wie heeft op aard de prediking geloofd,  
als God zijn Knecht, wiens luister werd gedooft,  
verheft in eer en stelt tot aller hoofd?

Wie durft geloven?

Wie ziet in hem Gods machtig'arm van boven  
tot ons gestrekt? Wie durft zijn kruis belijden?

Wiens hart zich in de Lijdende verblijden,  
met smaad bedekt?”

Ze huppelen naast oom Henk voort, Geert en Geesje. Ze gaan naar de stallen en de schuur. Nog even moet oom Henk daar een paar karweitjes opknappen, en dan . . . Dan gaan ze met z'n drietjes in de arreslee een rijtoer maken. De felle oostenwind is sterk afgenomen en de zon schijnt. De verblindende witheid van de sneeuw prikt in de ogen van Geert en Geesje.

Maar tegelijk stralen die ogen blijdschap uit.

Ze gaan arresleeën met hun oom Henk. Ze gaan de met sneeuw bedekte bossen in.

Opeens is alles zo veranderd! Vader kijkt weer blij, moeder kan weer lachen.

„Die Jaap Termeulen toch, wat een fijne jongen dat hij zo iets aan zijn vader heeft gevraagd,” heeft moeder gezegd.

„Laat Jaap nu maar een keertje de eerste van de klas worden,” zegt Geesje.

„Niks ervan,” zegt Geert. „Het is fijn dat hij alles aan zijn vader heeft verteld en ook nog heeft gevraagd of paps werk voor hem had, maar ik ga gewoon weer m'n best doen, net als vroeger. Dan zien we wel wie de eerste wordt, dat kan best Wiebe van Noort blijven. Dan kan zelfs wel helemaal iemand anders worden. Nee, Jaap moet er ook maar voor werken. Dat doet hij ook!”

„Dat zal me daar een geleer op school worden, 'k ben blij dat ik er niet aan mee hoef te doen,” zegt oom Henk. Hij laat Geert en Geesje in de arreslee stappen. Hij dekt hen goed toe met dekens. Hij zegt: „Vort . . .”

Daar gaan de paarden. Nu het minder koud is, zijn ze minder zwaar ingepakt. Nu horen ze het stampen van de paardehoeven en het schelle rinkelen van de bellen aan het paardetuig. Hoe verder ze het bos ingaan, hoe stiller het om hen heen wordt. Ze zijn nu ver weg van waar de mensen wonen, van de wegen met het snelle verkeer. Oom Henk heeft de paarden doen stoppen. Ze staan daar, een deken over de rug, uit te rusten. Vanuit de slee wijst oom Henk hen op allerlei bijzonderheden die je toch in een besneeuwd bos kunt zien.

„Wat is hier veel te zien,” zucht Geesje. „Het is toch wel mooi, zo ver het bos in. Het is hier zo heerlijk stil.”

Maar dan grijpt ze opeens de arm van oom Henk, ze schrikt. Achter haar hoort ze het grommen van een hond en het kraken van takken. Ze hoort . . .

„Goeiendag Wiltink, je laat m'n nicht schrikken,” groet oom Henk de man die aan komt wandelen. Een man met een geweer op de schouder en een hond aan een riem naast zich. „Dat is meneer Wiltink, de boswachter,” zegt oom Henk tegen Geert en Geesje.

„Wist ik al,” zegt Geert, „die lopen allemaal in groene pakken en met een hoed waarop een veertje zit.”

„Knap,” lacht de boswachter. „Jij weet het! Ik behoefde het niet stil te doen, Jonkman. Stopers die op klein en groot wild uit zijn komen echt niet aan met bellen aan het paardetuig. Nee, ik zei tegen Gram: hond, dat is best volk, laat dat grommen maar.”

„Zo is het,” zegt oom Henk. „Nee Wiltink, ik kom wel op een andere en eerlijke manier aan een bout als ik die hebben wil. Jagers doen goed werk, die schieten om de wildstand op peil te houden.”

De boswachter knikt maar eens. „Zijn dat de kinderen van je broer Kees?” vraagt hij er meteen overheen.

„Ja,” zegt oom Henk.

„Ik dacht het al. Ze waren er al met de kerstdagen. Ik zag ze in de kerk zitten,” zegt de boswachter. „Hoe vinden jullie het hier?” wil hij van Geert en Geesje weten.

„Prachtig, heel mooi,” zeggen ze allebei.

„Nou, daar hebben jullie gelijk in. Maar het kan ook anders, hoor. Sjonge, het heeft me een paar keer gestormd. Wat ging dat hard! Wat kraakten de takken, wat zijn er veel bomen omgewaaid! Je kunt ze nu niet zien liggen omdat er zoveel sneeuw ligt. Maar het was wel triest, hoor, waar of niet, Jonkman? Mensen nog aan toe, wat kan het soms stormen!”

„Bij ons ook,” zegt Geesje. „Bij ons ook, en dat is ook erg naar. Geert en ik hebben langs de balustrade van de galerij moeten kruipen om bij de deur van ons huis te kunnen komen.”

„Wap, knalde de wind tegen de muur, en het grote gebouw wiegelde,” vult Geert het verhaal van zijn zusje aan. „De wind waaide verschrikkelijk hard en stormde op de hoge muur af.”

„Ja, ja, ik hoor het al. Het is overal hetzelfde, maar dan sta ik toch maar liever met m'n benen op de grond. Hoe hoog waren jullie, zei je?”

„Op de achtste verdieping,” antwoordt Geert.

„Het is me toch wat,” zegt de boswachter:

„We dachten toen aan de bomen in de tuin van opa en oma,” herinnert Geesje zich.

„Dan waren wij met onze gedachten bij elkaar,” zegt oom Henk, „want wij zeiden: „Wat zal het daar waaien om dat hoge flatgebouw heen.””

„Het waaide er hard . . . , erg hard . . . !” Geert zegt het op een toon die oom Henk duidelijk maakt dat hij op twee stormen doelt.

„Zo is het,” beaamt deze. „Kom Wiltink, we gaan op huis aan. Straks is er de oudejaarsavonddienst in de kerk. Daar moeten we heen.” Hij groet door de dunne zweep omhoog te steken. „Daag,” willen Geert en Geesje roepen, maar Geesje ziet opeens de dekens nog op de paarderuggen. Ze glijden er bijna af. Ze vergeet te groeten. „Oom Henk, de paardedekens,” roept ze. Ze wijst naar de paarderuggen.

„O, wat ben ik een dommerd,” zegt oom Henk. Hij stopt, hij stapt uit de slee. Hij vouwt de dekens op en legt ze in de slee. „Zo, nu op huis aan.” Dan horen ze de bellen aan het paardetuig weer gezellig rinkelen. Met een grote omweg rijdt oom Henk terug naar de boerderij van opa en oma. „Heerlijk was dat,” zeggen ze bij het uitstappen.

Nu . . .

Nu lopen Geert en Geesje weer op de galerij van de achtste verdieping van het flatgebouw. Ze komen uit school, ze zijn de trappen opgeklommen, want de lift is voor oude mensen en mensen die slecht trappen kunnen lopen. Ze komen uit school, Geesje drukt op de bel en moeder doet open. „Kom maar gauw binnen,” zegt moeder. „De wind is gedraaid, en er kan wel eens weer een flinke storm komen.” Moeder heeft gelijk! Als vader nog weer later van z'n werk thuiskomt, waait het al veel harder. Hoe later het wordt, hoe meer de wind opsteekt. Ze horen het waaien. De wind klapt tegen de muur op, en de ruiten trillen in de sponningen. Nog weer later buldert de wind, en de spanten van het flatgebouw kreunen weer. Ergens klapt er een deur of raam dicht en ze horen het gebroken glas rinkelen. Ze zitten bij vader en moeder.

„Het is fijn bij meneer Termeulen,” vertelt vader hun. „Ik zal met plezier werken voor de vader van Jaap.”

Dan is het weer stil in de kamer.

De storm raast weer over de stad en over het platteland.

Geert is nu rustig en niet bang.

Geesje is ook rustig en niet bang.

„Wat een storm weer,” zegt moeder.

„Het zal waar zijn,” zegt vader, „maar we behoeven niet bang te zijn. In Christus - die ons gepredikt is - zien we Gods machtig'arm van boven tot ons gestrekt.”

Vader zegt in eigen woorden een stuk uit het opzegvers van Geert.

Geert en Geesje horen het allebei!

Ze lachen naar elkaar.

Dan drupt er een traan op de wang van Geert.

Zó blij is hij.

Zó blij is Geesje ook.

Zó heel erg blij!



## *Inhoud*

1. Een stormwind waait .....	9
2. Storm in het hart .....	15
3. Ruzie thuis .....	21
4. De meester helpt .....	28
5. Vader is ziek .....	33
6. Een brief voor opa en oma .....	40
7. De schoolrapporten .....	47
8. Op reis .....	54
9. Bij opa en oma .....	61
10. Goed bericht .....	68